

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: DR. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SÁNDOR.

**Vitéz nagybányái Horthy Miklós, Magyarország kormányzója
üdvözlí a négyszázéves Kollégiumot:**

T Á V I R A T.

A tiszántúli református Egyházkerület közgyűlése Elnökségének

Debrecen.

Meleg köszönetemet fejezem ki az Elnökségnek üdvözlő iratáért, melyet a debreceni Református Kollégium 800-ik szemeszterének befejezése előtt hozzám intézett.

Ennek az ősi magyar intézménynek egész küzdelmes multja a lelkes hazafias kultur-munka, a kitartás és a lársadalom áldozatkészségének ragyogó példája. A nyugati művelődéssel állandó összeköttetést tartva, négy évszázadon át ajándékozta meg a nemzet lársadalmát és tudománys életét a kiváló férfiak egész sorával, akik a magyar névnek nem egyszer messze földön is megbecsülést és dicsőséget szereztek.

Meghatottan emlékezem meg ez alkalommal a Kollégium hős növendékeiről is, akik áldozatos hűségben életüket adták hazájukért. Megszentelt emléküket a vértanu Tisza István, az egykori debreceni kollégista, férjias egyéniségének és utmutató szellemének sugárzó ereje teszi még fényesebbé.

Szeretettel köszöntöm a Kollégiumot jennállása ötödik évszázadának küszöbén. Őszintén sajnálom, hogy a ritka szép évfordulót ezuttal sem ünnepelhettük meg. Ragaszkodással gondolok az ősi iskolára, mint első tanulóéveim kedves emlékére azzal az óhajjal, hogy a Mindenható áldása kísérje további működésében a haza és a jövendő magyar nemzedékek javára.

Horthy.

* * *

Ennek a j. é. június hó 28-án érkezett legmagasabb üdvözlésnek az az előzménye, hogy a jubileum elmaradását egyházkerületünk elnöksége — a végrehajtóbizottság vonatkozó határozatának bemutatásával, amelyet olvasóink már ismernek — az alábbi feliratban jelentette Főméltóságú Urunknak:

1642/1939. szám.

Debrecenben, 1939. május hó 3-án.

Főméltóságú Kormányzó Úr!

A hódoló tisztelettel alulirottak, mint a tiszántúli református egyházkerület közgyűlésének elnöksége általános Főméltóságod legmagasabb színe elé terjesztik a debreceni kollégiumjubileumi végrehajtóbizottságnak, mint az egyházkerületi közgyűlés jogaiban és hatáskörében eljáró szervnek a folyó év április hava 28. napján hozott, idemellé kell határozatát, és esedeznek annak legkegyelmesebb tudomásulvételéért.

Mélyen fájdalmas szívvel tesszük meg a csatolt jegyzőkönyvben részletesen megindokolt jelentést a Kollégium négy százados jubileumának most már újabb határidő kitűzése nélküli ismételt elhalasztásáról. Úgy érezzük azonban, hogy e mostani nehéz időkben annak a felelősségnek súlya alatt, amellyel egyfelől hazánknak és nemzetünknek, másfelől egyházunknak és kollégiumunknak tartozunk, nem cselekedhettünk másképpen.

Az egyházkerület és kollégiuma nevében magyar szívünk teljességéből mondunk hálás köszönetet Főméltóságodnak azért a jelelőbb megtisztelő és kitüntető kegyességeért, hogy kezdetől fogva késznek méltóztatott nyilatkozni a jubileumi ünnepségen való személyes részvételre — ami a legszebb sugár lett volna nagy örömünk fényében!

Ismerve Főméltóságodnak a debreceni Kollégiumhoz való jóságos ragaszkodását, amelyet már számtalan ízben kegyeskedett kinyilvánítani és nagylelkű cselekedetekkel meg is bizonyítani, teljes bizodalommal bátorkodunk fordulni Főméltóságod atyai szívéhez azzal a kéréssel, kegyeskedjék Kollégiumunkat ebben a pártfogó jóságában továbbra is megtartani s közelebbiről a most elkövetkező évek során, amikor a Kollégium életképessége és fejlődése érdekében a fenntartóknak újabb nehéz terheket kell vállalniok, legmagasabb érdeklődésével és támogató jóindulattal megkönnyíteni az ötödik század sok akadállyal terhelt küszöbének átlépését.

A nagy Isten igazságosságába és kegyelmébe vetett hittel bizunk abban, hogy amiként Főméltóságod áldott kormányzása meghozta nemcsak az örvény szélére jutott nemzetünknek a végromlásból megmenekülését és a gyálatból kiemelkedését, hanem a megcsontított hazánkon esett szörnyű igazságtalanság egy kisebb részének jóvátételét is: akként ugyancsak Főméltóságod dicsőséges kormányzása alatt meg fog nekünk még adatni az is, hogy a négy százados debreceni kollégium korszerű megújulását és megnagyobbodását az újra egészsé vált nagy Magyar Hazában mulathatjuk be és ünnepelhetjük meg az egész művelt világ színe előtt.

Ebben a hívő és bizó reménységben könyörög Főméltóságod drága életéért és a Magyar Haza egyre szebb jövőjéért a tiszántúli református egyházkerület és a debreceni kollégium, melyeknek örök történelmi büszkesége, hogy Főméltóságod bölcsőjét ringathatták s az Ige és a tudás fényével gyermekségének első kalauzai lehettek Isten kegyelmes jóvoltából.

Főméltóságodnak legalázatosabb szolgálói:

bárá Vay László s. k.,

a tiszántúli református egyházkerület főgondnoka.

D. Dr. Révész Imre s. k.,

a tiszántúli református egyházkerület püspöke.

Erre a felíratra válaszul jött Kormányzó Úrnak fenti távirata, amelyet az elnökség — addig is, amíg az egyházkerületi közgyűlésnek bejelenthetné — egyházkerületünk nyilvánossága számára ez úton kívánt hivatalosan közzétenni, a Kabinetiroda útján pedig táviratilag még aznap megköszönt.¹

* * *

A debreceni Kollégiumban, jennállásának négy százada jolyamán, több magyar államfő fordult meg (I. Apafi Mihály, II. József, Kossuth Lajos, I. Ferenc József). Valamennyinek a látogatása hagyott több-kevesebb nyomot külsőségekben is, a lelkekben is. Olyan magyar államfők — erdélyi fejedelmek — is voltak, akik, ha bizonyíthatólag nem keresték is jól Kollégiumunkat, de szívükben hordozták és szeretettel viselték gondját.

E négy század tündöklő zárókövéül azonban Istenünk gazdag kegyelme egy olyan Államfőt adott magyar nemzetünknek, aki Kollégiumunkkal mélyebb kapcsolatban áll, mint amilyenben bármely, a Kollégium iránt érdeklődő elődje valaha is állott: szereti azt, mint Alma Materét és imádkozik érte, mint a magyar jövőendő egyik erőforrásáért!

Kollégiumunk, és vele együtt minden magyar református ember, mit adhat ezért a szeretetért, ha nem szeretettel, ezért az imádságért, ha nem imádsággal: „Seregek Istené... legyen a Te kezéd a Te jobboldalnak férjén, és az embernek fián, akit megerősítettél magadnak, hogy el ne térjünk Tőled” (80. Zsolt. 18. 19).

Révész Imre.

Meghívó az Isten asztalához . . .

Lukács ev. XIV. 16—25.

Képzeld el, hogy valamelyik szenzációt-hajszoló napilapban egy érdekes hír jelenik meg, amely arról szól, hogy ebben és ebben a helységben, ez és ez az előkelő úr, mondjuk a földesúr, fényes estélyre hívta meg az előkelő társaságot. Meghívót kaptak az előkelő urak és asszonyságok, funkcionáriusok, előkelő rokonok és előkelő barátok. Elérkezett a vacsora ideje. Csillárfényben ragyogott a palota. Felvirágozott termek várták a vendégeket. A várakozás izgalmát nehezedeft rá a házra. És jöttek a futárok, hírhozők. Mindegyiknél egy levél. Udvá-

rias, előkelő hangú. Mindegyikben a mentség, hogy miért nem jöhet az előkelő meghívott. A háziúr magánkívül dühöng. A háziasszony ájúldozik. Ilyen szegény! A meghívottak nem jöttek el. Üresen maradt a palota.

Az újságolvasó megdöbbenve olvassa a szenzációs hírt. Felkiált:

— Hát ez már igazán neveletlenség!

De amint olvassa tovább, mosoly jelenik meg az arcán. A földesúr ugyanis — az újság szerint — keményen megharagudott és szolgálait a helység

¹ A kormányzói táviratnak a fenti, szó és betű szerint hiteles szövegével egyező szöveget közölték a debreceni helyi lapok, az egyházi folyóiratok közül pedig a Lelkeszgyegesület és a Vasárnap. A Magyar Értesítő s annak nyomán a budapesti napilapok, valamint néhány egyházi lap, a szöveget több, lényegbe nem vágó, de részben értelemzavaró változtatással közölték. (R. I.)

utcaira és szorosaira küldé el, hogy a szegényeket, csonka-bonkákat, sántákat és vakokat hozza be a csillárfényben ragyogó palotába. Az újságolvasó mosolyogva kiált fel:

— Hát ez már igazán külön ember!

Majd olvassa, hogy még mindig volt hely a palotában és ezért a szolgának most az utakra és sövényekhez kellett mennie és azt a parancsot kapta, hogy kényszerítsen bejönni mindenkit, mert a hivatalosak közül senki meg nem kóstolja az ő vacsoráját.

Az újságolvasó felkiált:

Ilyen újságcikk — szerencsére — soha nem jelenik meg. Mert ez a történet egyszerűen nem történik meg. Ha megtörténhetnék, másnap reggel már végig futna a hír a helységben a szörnyű eseményről; megindulna a kisvárosok édes csemegéje: az „asztalmondják”; hát még, ha néhány párbaj is járna a nyomában.

Ez a történet azonban azért nagyon szomorú, mert *kétezer év óta naponként megtörténik ezerféle változatban*: csak hogy nem emberekkel való vonatkozásban, hanem az örök Szeretettel, Istennel szemben. Mert a nagy vacsorát készítő ember ki volna más, mint maga az Isten. A szolga a Jézus Krisztus. A meghívottak a ferizeusok és írástudók. A szegények, csonka-bonkák, sánták és vakok a vámosok és bűnösök. Az utakról és sövényekről bekényszerítették a szegény pogányok. A nagy vacsora pedig maga az Isten országa; Istennek az embervilághoz lehajolt kegyelme; az Örökkévaló szeretete. Az emberi meghívást viszálytásítani sértés. Ellenkezik a jó modorral és a társadalmi műveltséggel, de Isten hívását eldobni milliók életében megszokott dolog, naponkénti történet. Hát még a mentségek! Szántóföldet vettem. Őt iga ökröt vettem. Feleséget vettem. A mentség ma is a föld. Mindig csak a föld. *Hiszzen az emberi szív maga sem más, mint egy darab föld.* Akár királynak, akár koldusnak a szíve. Akár férfiszív, akár női szív. Mind, mind egy darab föld. Porrá lesz. Ez a szív, ez a fájó húsdarab, ez a kemény rög az akadály leggyakrabban annak, hogy Isten hívását eldobja magától az ember. Az Igében azonban meg-
rázza a lelkiunket a parancs: Eredj hamar a város utcáira és szorosaira és a szegényeket, csonka-bonkákat, sántákat és vakokat hozd be ide. Ezzel kezdődött új korszak az emberiség történetében. Isten az Ő asztalához hívta azokat, akik eddig az utcákon és szorosokon ácsorogtak. Hogyne nyílt volna meg új korszak kapuja, amikor szegény nyomo-

rultak kaptak királyi meghívót és beléptek az emberiség történetébe. Az utak és sövények népe Isten népévé lett. A világtörténelemben is új korszak nyílt meg, amely ezzel a meghívással kezdődik, hogy a darab földből, a kemény rögéből, a fájó húsdarabból, a vergődő szívből az Isten virágos kertje, a népből Isten népe legyen. Valamennyi szociális probléma ebben találja megoldását, akár ma, akár a jövőben. A mi Urunk Jézus Krisztus isteni szava az Isten szeretetének nagy vacsorájához hívja a fáradt világot. Az asztalnál ülnek a megterheltek, a szegények, csonka-bonkák, sánták és vakok; itt ülnek egymás mellett az összetört szívűek, a bűnösök, mint egymás testvérei. Ennél az asztalnál újulnak meg, hogy aztán, mint akik éheztek és szomjúhozták az igazságot, itt elégtessenek meg és innen induljanak az élet küzdelmeibe és mint testvérek, a testvéri érzés szent útjain haladjanak az Ég felé. És miért van mindez? Azért, mert az Úr nem egy siránkozó népet, nem egy gyáva sereget, nem egy agyongyötört országot, nem egy boldogtalan emberfömeget akar látni a Földön. Neki nem nyugtalan, marakodó, forrongó társadalom kell. Neki szent céljai vannak ezzel a világgal. Miért zúgnak a harangok? Miért szól az orgona? Miért szárnyal a zoltár? Miért hirdettetik az Ige? Miért harsonáznak az Úr üzenetének harsonásai? Miért mindez? Azért, mert Isten boldog keresztyénekben gyönyörködik. Azért, mert Isten asztalánál ülni a legnagyobb méltóság. Azért, mert azt akarja, hogy megteljen az Ő háza.

Eredj hamar a város utcáira és szorosaira. Eredj el az utakra és a sövényekhez. Kényszeríts bejönni mindenkit. Ez amaz isteni parancs, amely Isten gyermekeinek a szíven naponként zörget. Ez amaz isteni parancs, amely aztán, mint boldog elkötelezés viszi, ragadja nagyszerű tettekre a szívet. Szinte ujjong, szinte szárnyaló dalt zeng, hogy Isten asztalához hívhatja a szegény embervilágot.

A nagy vacsora: maga az örök Szeretet.

A meghívást el lehet dobni. A meghívót játszva lehet szétlépni. A mentséget az unalomig lehet elismételni, de a következmény mindig és mindig ugyanaz, valahányszor a Sátán ragadja meg a lelket és viszi lejjebb és lejjebb, hogy aztán irtózatosszerű összeomlás rázza meg a helységeket, a népeket, a nemzeteket és a szegény, agyongyötört világot.

Böszörményi Jenő.

Himnusz és Szózat.

A ma élő nemzedék közül talán senki sem érezte nemzeti imádságunkban: a Himnuszban s a másik nemzeti énekünkben: a Szózatban megnyilatkozó döbbenetes erőt, a testvéri együvértartozásnak a szárnyaló zenei hangokba beleolvadó érzését olyan mértékben, mint azokban a felejthetetlen napokban, amikor az Úr Isten gondviselő kegyelme megengedte érünk, hogy a nemzeti közösségből kiszakított testvéreink egy része visszatérhetett hozzánk, s a találkozás ünnepi perceiben együtt énekelhettük azokat... Megérettünk akkor, hogy az együvértartozás érzésé-

nek talán nem is lehet tökéletesebb kifejezője a közös éneklésnél. De, ha a közös érzelmek az embermilliók érzelmének *egyformaságából* tevődik össze, akkor ennek leghatékonyabb megnyilatkozása: a *közös éneklés* méltó formája csakis a sok-sok ember éneklésének *egyfélé-sége* lehet. És ha erre gondolunk, mely szomorúsággal kell megállapítanunk, hogy a mi ünnepi alkalmon felcsendülő közös énekeinkből mennyire hiányzik a közös érzelmek és gondolatot méltóképpen kifejező egyöntetűség... E ténynek pedig az a legszomorúbb vonása, hogy éppen a Himnusz, de

különösen a Szózat éneklésével kapcsolatban kell eljutnunk erre a megállapításra. Nemzeti énekünk előadásának sokfélesége megmutatkozik nemcsak a tömegének szabados ritmus-torzításaiban és önkényes dallamváltozataiban, hanem — sajnos — igen sokszor hivatásos (?) zenészek, kántorok dilettáns harmonizálásában, énekkari és dalárda-karmesterek „egyéni” felfogásában is. Mintha a Himnusz és Szózat éneklésében mutatkozó szabadosság, egyenletlenség és sokféleség is legtragikusabb nemzeti hibánkra: a *szelhűzésre* eszméltetne...

A kérdés nem új. Évtizedek óta többen foglalkoztak már vele, s több-kevesebb hozzáértéssel, de mindannyiszor egyoldalú megoldással próbálták elintézni. Egyik említést érdemlő kísérlet a Farkas Ödön Szózat-átdolgozása. Farkas a szöveg prozódiai követelményeit tartván szem előtt, a „céhbeli” kritika által soha el nem fogadható ritmus- és *dallambeli* változtatást végzett a Szózaton. Hodossy Béla iskolák számára készült kiadványaiban kétféle megoldást is ajánl, s a maga felfogásának helyességét újabban már szaklapban közölt cikkkel is igyekszik támogatni. Ezen írásában megállapítja, hogy a Szózat eredeti formájában való éneklésének legfőbb nehézsége abban mutatkozik, hogy a Vörösmarty idegen verseléssel (jambusi sorok) írott Szózatát Egressy magyaros ritmussal zenésítette meg. Bár azonnal hozzáfűzi, hogy Egressynek volt igaza, az átdolgozásban mégis ellentétbe jut a saját megállapításával, mert alaposan „átjavította” Egressyt. Hodossy Béla átdolgozása szintén igyekszik eleget tenni a prozódia követelményeinek; azonban a dallam és ritmus ilyen önkényes átgyűrésével, s főként a legszebb egykorú stíláriis sajátságok lefaragásával a Szózat muzsikáját el nem torzíthatjuk!

Gondolataimmal, zenei szakkérdésekben elfoglalt álláspontommal a lehető legritkábban állok a nyilvánosság elé, s még kevésbé kívánom azokat egyedül lehetséges megoldásként másokra erőszakolni. E kérdésben sem hozakodom elő a magam egyszerű elgondolásával, már csak azért sem, mert együttal a legilletékesebb helyről emeltek szót a Szózat „átjavítása” ellen. A mai iskolai énektanítás és az „Éneklő Ifjúság” mozgalom megteremtői és szellemi irányítói: az Énekszó szerkesztői a már korábban felvetődött kérdések során is határozottan szembehelyezkedtek minden egyszerűsítő és „javító” kísérlettel, mondván: „Hagyjuk meg a Szózatot a maga teljes épségében műemléknek.” Azonban a Szózat nem maradhatott múzeumi műemlék, felvidéki testvéreink visszatérésekor feltámadt, s most már tudjuk, hogy újra énekelnünk kell, énekelni akarjuk!

Igy került a kérdés ismét felszínre a Magyar Énekközpont Országos Egyesületének folyó évi április havában tartott választmányi ülésén. Az elhangzott felszólalás és az annak nyomán meginduló vita kapcsán az Énekszó szerkesztői rámutatnak Kodály ideirányuló fejtegetésére (A Magyar Népzene, 38. l.). Kodály itt arról ír, hogy a múlt század folyamán — jórészt az idegen hatásokat magába fogadott műdal befolyására — zeneéletünk állapota nagyot változott. Az újabb műdal siettetette a régiek elmúlását, de nagyban hozzájárult a népdalok ornamentikájának elszegényesedéséhez is. „Ha meggondoljuk, hogy szépen díszített melizmás éneket mi már öregektől is csak ritkán hallhattunk, de 50—100 éve

még nemcsak egyes, hanem csoportos énekek is mindennapos lehetett, azt kell mondanunk: a nép énektudása nagyot esett.” „Az egyszerűsítő izlés ellene fordult a bonyolultabb énekek, s ezzel az énektudást jóval primitívebb fokra szállította le. A mai szótagoló énekhez kevesebb énektudás is elegendő.” „A kor egyszerűsítő izlése, mely pl. a Szózat *meglétsítésében* érte el egyik tetőpontját, az újabb népdalból is kiirtotta a melizmat.”

Micsoda gazdag kincsesházat tár elénk Kodály, amikor a régi, magyar népi melizmás éneklésről ír! Micsoda mély meglátás, mily széles látóhatárú kritikai szemlélet! Milyen más értékelés ez, mint a Hodossy, aki így ír ugyanerről a kérdéstről: „A múlt század utolsó harmadáig zenei és különösen színészi körökben divat (?) volt a melizmás éneklés. Egressy is igénybe vette ezt a dallami díszítő módot.” „A magyar pedig, különösen a református magyar, nem szeret így énekelni.” (Egyszer már felhagyhatnánk azzal, hogy a *református magyarok* ilyen „nem-szeretemségeivel” kérkedjünk, mert ezzel csak szegénységünkre mutatunk rá.)

A kérdésnek a fentiekkel való megvilágítása után most már nem lehet vitás, hol az igazság a Szózat körüli bizonytalanságban.

Az eredeti forma megtartásának, mint egyedül elfogadható álláspontnak a leszögezésére most megjelent a Magyar Kórusnak egy kiadványa, melyben Adám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanára különféle énekkari feldolgozásokban sajtó alá rendezte a Himnusz és a Szózatot. Régen vártuk, s megjelenésekor örömmel fogadtuk ezt a kiadványt. Adám Jenő iránti nagyrabecsülésünk teljes fenntartásával, az Ő karmesteri, pedagógusi és zeneszerzői kiválóságának csorbítatlan elismerése mellett is meg kell azonban mondanunk, hogy ezt a kiadványt nem tekinthetjük tökéletes elintézésnek... A Himnusz megoldása jó, ezzel szemben nem lehetnek aggályaink. A terc-meneteknek a második és hatodik ütemben való megtartása szokatlan ugyan a már hagyományos és szinte közhely lett harmónizálási formával szemben, de el kell ismernünk, hogy itt a tercmenet folytatása valóban logikusabbnak látszik... A szólamvezetésnek a jegyzetben is megindokolt apróbb változtatásai is logikusak s elfogadhatók. Örömmel vesszük azt az átfogó megoldást is, hogy a szólamok menetei a vegyes- és férfikari változatban azonosak, így nagyobb ünnepélyeken férfi- és vegyeskarok együttesen is énekelhetik, mint kopulázott (tehát *nem 8 szólamú!*) kartételt.

A Szózat kiadványában visszatért Adám Jenő az eredeti dallamhoz. Feldolgozásában is az első kiadású zongoraletét szolgált neki útmutatóul. Eddig rendjén a dolog. Csodálkozással kell azonban megállapítanunk a „Bevezetés” negyedik bekezdésének utolsó sorainál: „— elszakított testvérek hazatérésekor a lelkekből újra feltörték a Szózat dallamának szárnyain *Kölcsy (!)* döbbenetes erejű sorai”. Tudjuk, százszor tudjuk, hogy ez csupán szerenésélt „elírás”, de — hogy a korrektúrán miként mehetett keresztül, s ha már keresztül ment, valamelyes módon miért nem helyesbítettett, erre — egy ilyen nagyfontosságú, a nemzet egyetemét érintő kiadványnál — alig találhatunk mentséget.

Még súlyosabb kifogásolni valónk is van. Az utolsó sorban: —Itt élned, halnod kell” — az „élned”

szót Egressy megismétli. Ezt Ádám Jenő a már köz-tudatba vésődött „és meghalnod” szavakkal helyet-tesíti, s ezáltal az ismert „népszerű” szövegsor alakul ki: „Itt élned és meghalnod kell!”

Ha tiltakozunk az ellen, hogy zenei része akár prozódiai, akár dallamegyszerűsítési szempontok miatt eltorzítást szenvedjen; ha ragaszkodunk ahhoz, hogy Kölcsey Himnuszában a már szintén népszerű „hozz reá” torzítás helyett az eredeti szöveg megtar-tassék: a leghatározottabban kell ragaszkodnunk ahhoz is, hogy Vörösmarty örökbecsű szövege is esorbitatlan maradjon. Az „élned” szónak Egressy által való megismétlése stilisztikailag szóalakzatnak tekinthető s ezzel a zeneszerző a periódusok kialakí-tása és a zenei fokozások kedvéért bármikor élhet. Azonban a „halnod” szónak a „meg” igekötővel való *elpuhítása* miatt a szöveg igen nagy poétikai érték-esökkenést szenved, éppen ott, ahol a gondolatok kulminációja határozott, kemény szavakat kíván. Vörösmarty szövegének még e látszólag kis mérték-ben való elsekélyesítését sem vállalhatjuk!

Ismétlem: ezúttal a legilletékesebb helyen vet-ték kézbe a nemzeti énekeink körüli egyenetlenség rendezését. De éppen ezért teljes és tökéletes meg-oldásra számítottunk. Ez a kiadvány egy igen kirívó változtatási lehetőség megadásával egyenesen arra vezethet, hogy mások se vegyék egész komolysággal az eredetihez való ragaszkodást, s így az egyenet-lenség továbbra is megmarad.

Mély tisztelettel kérünk és várunk most már egy teljes és végleges megoldást, s annak esetleg miniszteri rendelet útján való kötelezővé tételét, hogy a nagy nemzeti alkalmakon az egyöntetűség diadalmas erejével zengjen a Himnusz és a Szózat ezrek ajkán, egy szívvel!

Debrecen, 1939 június hó 25. B. Szűcs Ferenc.

A főszerkesztő megjegyzése:

E cikk szerzőjének, egyik legkiválóbb reformá-tus zenepedagógusunknak fenti fejtegetéseit fontos-nak tartom a magam részéről is különös melegséggel ajánlani mindazok figyelmébe, akik egyházi ének-lésünk és zenénk állapotáért és kívánatos fejlődé-séért bármely állásban és bármilyen fokon felelősek. Azt gondolom ugyan, hogy amíg e két nemzeti éne-künk közös éneklésének és zenekíséretének ügyét maga az illetékes állami tényező a saját hatáskörére nézve minden vonatkozásban egységesen és köte-lezőleg el nem rendezi, minekünk, mint egyháznak, korai volna idevonatkozólag akár gyülekezeti ének-lésünk, akár iskolai énektanításunk körében valami-féle egységesen kötelező intézkedést tenni, mert ezzel a bizonytalanságot és a többféleséget nem oszlatnók el, sőt némely tekintetben még növelnők. De az viszont nézetem szerint addig is nagyon sür-gősen kívánatos, hogy legalább bizonyos kirívó önkényességek a Himnusz és a Szózat templomi, gyülekezeti éneklésében és zenekíséretében megszün-jenek. Ebben a tekintetben is nagyon megsziv-lelendőnek gondolom a fenti cikket, és szükségesnek tartom e helyt kijelenteni, hogy a magam hatás-körében erre a kérdésre minden adandó alkalommal fokozott figyelmet fordítok. Énekeskönyvünk nem soká odázható *gyökerez* megújításának ügye ügyis éppen elég gonddal és törődéssel fog járni, nagyon óhajtható tehát, hogy legalább ez a két darabja, minden magyarnak közös kincse, már addig is mind egyetemes református egyházi, mind országos nem-zeti vonatkozásban végleg rendbe tétessék.

Révész Imre.

A Dóczy-intézet múltja és jövője.

(Dr. Papp Ferenc ünnepi beszéde.)

(Folytatás és vége.)

Kedves Közönség! Kedves Növendékek! Jólesik visszatekinteni a Ma lüktető, kavargó életéből az első indulás csendes, ünnepélyesnek látszó idejére, hálá-val gondolni egyházunk akkori vezetőire, a kicsiny intézet első munkásaira és új század felé indulva, megkeresni, megnézni az intézet életét és fejlődését irányító alapelveket, amelyek oly időállónak, áldá-sosnak bizonyultak.

Az intézet vázlatos történetéből láthatjuk, hogy a nevelés formája, leánynevelőintézetünk szervezete gyakran változott, leánynevelőintézetünk mindig igyekezett megtalálni azt a formát, amely legjobban megfelelt az idő, a kor, a társadalom igényeinek, de a változó formában változatlan alapelvek szerint nevelte Debrecen, a Tiszántúl, sőt — nem túlzás — hazánk egész leányifjúságát felekezeti különbség nélkül. Elődeink is tudván-tudták, hogy a nevelés munkája nemesupán a pillanat számára szól, hogy szilárd, állandó alap, a történelmi hagyományok figyelembevételével, a nemzet lelki sajátosságainak alapos ismerete nélkül a nevelésnek építeni nem lehet, de nem is érdemes.

Mielőtt ez alapelveket megállapítanók, amelyek egyszersmind intézetünk nevelésének pillérei és cél-kitűzése is, arra a kérdésre kell felelnünk, kiket nevelt és nevel intézetünk.

Nevelte elsősorban e nagy református város leányait eleinte a jobbmódú középosztályból, amely a múltban a város uralkodó, legnépesebb osztálya volt. De éppen a református nevelés helyes és teljes értelmének megfelelően megnyílnak kapui egyre jobban a magasabb és a polgáriásodó osztályok, tehát a nemzeti társadalom minden rétege előtt. E fejlődés természetes, hiszen a reformáció a szó legnemesebb, azaz bibliai értelmében demokratikus, s így a refor-mátus iskolának is annak kell lennie.

Intézetünk itt járt utakon járt. A református Kollégiumok évszázadokon át felhalmozott drága hagyományait követte, mikor nem egy-egy kivált-ságos osztályból és osztály számára, de az egész nem-zet számára, a nemzeti életre nevelte növendékeit. Vitathatatlan tény ugyanis — és ez útmutatás a jövőre is —, hogy a magyar református Kollégiu-mok végezték a magyar társadalom egységesítésé-

a nemzeti érzés tudatosítása tekintetében négyszáz év óta a legnagyobb szolgálatot.

A nevelés e módját a mai pedagógiai irodalom nemzetnevelésnek hívja, és egyik legnépszerűbb problémája. A mi iskoláink nemzetnevelést végeztek már akkor, amikor még az elmélet semmit sem tudott a nemzetnevelésről. A nemzetnevelés, a nevelés nemzeti iránya és szempontja a református iskola és így intézetünk számára is soha nem volt, nem lehetett és nem is lesz probléma: a református iskola nemzetnevelése négyszáz esztendő hagyományaiban gyökerezik.

Intézetünk nevelésének egyik lényeges vonása tehát, hogy a közösség, a vérszerinti közösség, a nemzet javára nevel, amely közösségben és csak e közösség életében szolgálhatjuk az egyetemes humánium, az emberiség nagy érdekeit is.

E tágabb életformán kívül két otthonra mutat a református leánynevelés, közelebből a Dóczy-intézet nevelése a múltban és a multnál is mindjobban a jelenben: két otthonra, amely nemcsak a női léleknek, hanem minden magyar ifjúnak igazán otthona kell, hogy legyen, az egyházra és a családra.

A reformáció szerint egyházat alapítani annyira, mint templomot emelni Isten dicsőségére és iskolát alapítani az Isten dicsőségét szolgálni kész és szolgáló képes emberek nevelése végett. Református anyaszentegyházunk elterjedésének, virágzásának, fennmaradásának ez a reformátori elv — az iskola és a templom egymást feltételező viszonya — szilárd alapja. Ez az elv a XVI. században valósul meg a legteljesebben, a magyar neveléstörténet egyik legfényesebb korszakában, amikor a protestantizmus a 160 magyar középiskola közül 130-at vallott magáénak.

Ha ez az elv vesztett erejéből, iskoláink is elszintelenedtek, jelentőségüket nem érezték életkérdésnek, mintahogy annak érezték a reformáció első századai. A magyar református iskolák jövője nagy mértékben attól függ, hogy az egyházak mennyire lesznek tudatában saját iskoláik nélkülözhetetlenségének. De ettől függ a református egyház sorsa is. Ezért kell az iskoláknak már a kisgyermekbe beoltani az egyházhoz való hűséget, ragaszkodást, érezze több munkára jogosító kiváltságnak, hogy reformátusnak született és neveltetett, konfirmációjának emléke kísérje egy életen át, akarjon és tudjon annak idején egyházának aktív munkása lenni.

A református iskola az egyház számára nevel: éppen úgy a földi látható egyház, mint a láthatatlan számára. Nemesupán az ismeretanyaggal nevel, amelyen is át kell ragyogni örökkévaló értékeknek, örökkévaló igazságoknak, mint amilyen a hűség, a hősiesség, szolgálat, önfeláldozás, és nemcsak ezeknek örök példaképeivel, nem is csupán a testvériség, a közösség érvényesítésének gondolatával, hanem mindenkifélette azzal, hogy életfeltétellé teszi a szeretet és az igazságkeresés szükségességét.

Intézetünk nevelésének második lényeges vonása, hogy az egyház számára nevel, nevelésünknek ez az elv és gyakorlat egyik pillére, de egyszersmind célja is.

Új utakat kereső korunk szorgos vizsgálat alá veszi a múlt örökségét, intézményeit, szellemét, megállapításait, a nemzeti élet minden jelenségét. Ezt teszi a neveléstudomány is, amikor a nevelés tényezőit, módjait, eszközeit, alkalmait, a nevelésnek

szinte minden kérdését vizsgálat tárgyává teszi, hogy eltávolítsa belőle mindazt, ami teher, ami célját, rendeltetését nem tudja betölteni, amely mai formájában és tartalmában csak akadály magasztos célok megvalósításában. Éleslátású vezetők panaszozzák fel, hogy a magyar családi élet — nemzeti nevelésünkben ez a legfontosabb tényező — olyanná vált, amilyen a nemzetközi családi élet, nincs semmi sajátossága, külön jellege, színe, ereje, értéke és éppen olyan bomlásban van, mint világszerte, ugyanazon okok érvényesülése folytán. Felpanaszolják, hogy a mai magyar otthonban a leány nincs ott mindig az édesanya mellett, ahol helye volna, hogy a magyar nő szinte elvesztett a család számára. Gyöngédsége, nőiessége, lelki nemessége, belső szépsége szétfoszlott, a férfi életfelfogását és életgyakorlatát kívánja magának, és ott „felelőtlen férfiként akar viselkedni”. Nem mindenkire vonatkozik ez szerencsére, de mindenesetre megvan. Azonban mindig fogyó kisebbséggé kell lennie, különben a ma és a jövő magyar asszonya ilyen tulajdonságaival mély süllyedést nyitna meg a magyar család, a magyar egyház, a magyar nemzet előtt, amelynek sötétségét és mélységét még sejteni is alig merjük. Ezek szomorú és veszedelmes tünetek, de csak időleges jegyek, nem változtatják meg azonban azt a megdönthetetlen igazságot, hogy a családi élet Isten rendelése szerint való és eltorzult az a formája, amivé gyakran lesz.

Örvendetes jelenség, hogy ma a jobb belátás kezd erőre kapni, a mai nőnevelésben már kicsendül az elv, hogy az egyén érvényesülését a közösség szolgálatában keresse, a szolgálat, az önfeláldozás értékének helyes felismeréséből következőleg, amely tulajdonságokra csak értéktelen lelkek nem alkalmasak, a magyar leány keresse tehát munkáját a családban vagy a családért való szolgálatban.

Régi ez az elv, alapelve a régi magyar református családi életnek épügy, mint a nemzetnevelés a református iskolának. Tehát egyházunk és történelmünk hagyományai irányítanak bennünket, amikor valljuk, hogy a családi élet, az otthon életén alapul, a másik két nagy közösség az egyházi és nemzeti élet. Ez életnek lelke a nő, s a magyar református nőnevelésnek a családi élet, az otthon számára kell nevelni növendékeit.

Ezért a ma iskolája vissza akarja irányítani leányaink figyelmét az otthon felé, és úgy igyekszik nevelni, vezetni őket, hogy műveltségük, ismereteik megkönnyítsék számukra az otthon munkáját, vezetését amellet, hogy szükség esetén önállóan is megállhassanak a gazdasági és szociális életben.

Hogy leányiskoláink nagyrésze ma szinte ugyanazon ismeretanyaggal nevel, mint a fiúiskola, ez onnan van, mert egyenértékű, egyenrangú, az e fokon elérhető legmagasabb műveltséget akarja mind a kettőnek adni. Nem is lehet a leánynevelés színvonalát a mai nemzeti műveltség szempontjainál alacsonyabb színvonalra visszahozni. A nagyobb műveltség a többrevaló képesség eszköze, azonban ezt az ismeretanyagot át kell hatni olyan színnel, olyan sajátos tantárgyakkal is, de elsősorban az iskolának a légkörével, amely az otthon, a családi élet megbecsülésére, a gyermekben való öröme, áldozatos élet boldogan való vállalására készít elő.

Ravasz László egyik beszédében a görög temp-

lomok kháriszaihoz hasonlította a magyar leányokat. E nőalakban kifaragott oszlopok — mondotta — adják a görög építészetnek azt a bájt, könnyedséget, komolyságot, szépséget, ami a görög szellemnek hű képe volt. A magyar jövő nagy templomában a mennyezetet és kupolát a felfelé törekvés irányában női lelkek tartják, mint a család nemtői, hitvesek és anyák, akik gyermekeiket nem önző módon, azok veszedelmére is, maguknak, hanem a társadalom, az egyház, a nemzet javára nevelik: a jövő református egyházát, a jövő magyar nemzetet is ez az új női típus, nekünk, reformátusoknak azonban régi, drága ismerősünk fogja megtartani.

Találkozunk vele az irodalomban is. Ismeritek-e Baksay Sándor, a nagy író püspök Nádszál-papné alakját, az örökké dolgozó, hittel és alázattal mindent elhordozó, minden apró örömeért hálás, sohasem zúgolódó, sohasem elkeseredett hősies asszonyt és anyát?

Ismeritek-e a történelemből és Szentmihályiné Szabó Mária, iskolánk volt növendékének regényéből Lorántffy Zsuzsánnát? A Nádszál-papné és Lorántffy Zsuzsanna orcaján ugyanazok a vonások: a szeretet, önfeláldozás és hűség tündökölnék, egy és ugyanazon női eszményt képviselik. Pedig az egyik falusi papné, a másik pedig egy nagy fejedelem hiteltársa, de mindkettő a magyar református nő, feleség és anya eszményképe.

Kedves Gyermekeim! A Nádszál-papné és Lorántffy Zsuzsanna nemes vonásai mosolyognak felétek a Dóczy-intézet volt tanítványainak nem egy megfakult areképéről.

A mi iskolánk arra nevel Benneteket, hogy szeressétek az otthont, bármilyen egyszerű, bármilyen szegény is, mert véd, oltalmaz, vár Benneteket, legyetek annak napsugarai és szeressétek azt az otthont is, amelynek ti lesztek majd gondozói, örömeinek, gondjainak hordozói.

Kedves Közönség! Dóczy-intézetünk nevelése a család, egyház, nemzet hármasságán nyugszik. E nevelés célja egyszersmind e hármasság: család, egyház, nemzet építése. E pillérek szilárd fundamentumba épülnek. E fundamentum pedig nem más, mint Istennek beszéde, az Ige!

Mélyen tisztelt Közönség! Ma minden magyar iskolának a belső építkezés a legfontosabb feladata. A belső építkezés e mindenekfelett való művelése mellett a mi intézetünk a külső keretek kiépítését immár nem odázhatja el, oly nagy a szükség. A fennállás századik évfordulóját a legméltóbb módon, tradícióinkhoz, anyaszentegyházunk szelleméhez hiven alkotással, az 1928-ban megkezdett építkezés folytatásával óhajtottuk megünnepelni. Az új épület-rész alapkövének letétele lett volna a mi jubiláris ünnepünk. Sajnos, e terv nem vált valóra. Debreceni anyaszentegyházunk változatlanul küzdelmes gazdasági élete nem engedi meg, hogy évfordulónk ez értelemben az alkotás esztendeje legyen. Pedig haladni akarunk, mert haladnunk kell: szükség van iskolafajaink változatainak továbbépítésére. Néhány év múlva már a tanítónőképző-akadémia bocsátja ki az új tanítónöket. Szükségünk van azonban gyakorlati jellegű tagozatra is, hogy annak se kelljen az iskola falain túlmenni, aki majd az ipari, kereskedelmi életben kíván elhelyezkedni.

Kedves Hallgatóság! Alázattal állunk meg az

új százesztendő küszöbén. Zászlónk jelmondata: „Istenért és hazáért!”, mi, ez intézet tanárai igérjük magunkat, utódainkat, testünket, lelkünket, hűségünket, szolgálatunkat ez intézet, általa a magyar református nőnevelés, a magyar református család, egyház és nemzet javára. Isten gondviselő kegyelme legyen velünk, ez intézettel, egyházunkkal és nemzetünkkel.

I R O D A L O M

MEGYEK MÁR

— Mutatvány a jugoszláviai új énekes könyvből. —

Sarah F. A. „Nearer my God to thee” Benkő István esperes fordítása. A Halleluja énekkönyvtémény 101. dallamára.

**Megyek már ó Uram, megyek feléd,
Fájdalmas szent úton mindig feléd.
Ó, sok keserve van,
De ez az én utam.
Hísz hozzád visz, Uram.
Mindig feléd!**

**Ha este száll reám s esendes helyen
Álomra hajtánám fáradt fejem
Nem lesz hol nyughatom
Kő lesz a vánkosom —
De álomszárnyakon
Szállok feléd!**

**Szíveimtől — trónodig mily szent esoda!
Mennyei lépcsőnek fényes sora
S dicső angyalsereg
Mind nékem integet,
Ó, Uram, hadd megyek
Én is feléd!**

**Álomlátás után hajnal ha két,
Kínos kővánkosom megáldom én,
Templomná szentelem,
Hogy fájdalmas szívem,
Uram, hozzád vigyem,
Mindig feléd!**

**Csillagvilágokat elhagyva már
Elfáradt lelkem is hazatalál.
Ha majd hozzád jutok,
Lábadhoz roskadok,
Ottan megnyughatok
Örökre én!**

*A süllyedő Titanic jedételen
1912 április 15. hajnalán a hajó
zenekara ezt az éneket játszotta 2418
hullámsírba készülő ember indultó-
jaként.*

Két emlékkönyv.

Két hatalmas terjedelmű, már külső formájában is imponáló Emlékkönyv fekszik előttünk. A Debreceni Protestáns Lap nemrég hírt adott arról a két bensőséges jubileumról, amely a debreceni Tisza István Tudományegyetem egy-egy tantermében folyt le, kedves, áhítatos csöndességben. Két református papfiúnak szólt az ünneplés, kiket a Kegyelem karja egyetemünk tanszékeire emelt. Dr. Pap Károly és Dr. Mitrovics Gyula voltak a jubilálók. A csöndes jubileum mostan hatalmas publicitást nyert azzal a két emlékkönyvvel, mely nemcsak Debrecen életében, hanem országos vonatkozásban is eseményt jelent.

Ezeknek a soroknak nem az a célja, hogy érdeme

szerint méltassa a Pap Károly és Mitrovics Gyula-
emlékkönyveket; tisztességet akarunk tenni újból a
két jubilálónak s olvasóink figyelmét szeretnők nyo-
matékosan felhívni a két hatalmas kötetre, mely
mindenkeppen méltó a két jubiláló professzor tudomá-
nyos és irodalmi működéséhez és ahhoz a megá-
ldott magvetéshez, melyet hosszú évtizedek során
végeztek a magyar ifjúság lelkébe; örömmel álla-
pítjuk meg, hogy ebből a magvetésből bőséggel
jutott a mi theologus ifjúságunk, sőt közvetve a mi
tanítójelöltjeink lelkébe is.

A Dr. Pap Károly-emlékkönyvét Dr. Péterfy
László, a debreceni Dóczy-leánynevelőintézet igaz-
gatója szerkesztette. A Mitrovics-emlékkönyv szer-
kesztői: Horánszky-Jób László, Boda István, Faragó
Tibor, Vajthó László és Dr. Zombor Zoltán. Az előb-
binek 638, az utóbbinak 686 oldal a terjedelme. Az
egy-egy cikk szerzői sorában ott találjuk magyar
tudósaink színejavát, kik mindnyájan tudásuk és
lelkésedésük legszebb értékeit hordották össze, egy-
egy gazdagon megáldott élet előtti hódolásra.

Mindkét emlékkönyv megszerezhető a Méliusz
könyvkereskedésben, Debrecenben (Piac-utca 26).
Meleg szeretettel ajánljuk.

Jézus Krisztus élete címmel táblázatot adott ki
a budapesti óbudai református egyház vasárnapi
iskolái vezetők köre, melyet Dr. Budai Gergely
teológiai igazgató állított össze. A táblázat Jézus
életével foglalkozik időrendi sorrendben. Feltűn-
tetni Jézus életének a bibliából megállapítható esemé-
nyeit, utána a helyet, ahol az esemény történt, az
időt, amikor történt, végül pedig párhuzamosan a
bibliai helyeket, ahol az illető eseményről szó van.
Ilyen teljes táblázat Jézus életéről magyar nyelven
meg nem jelent meg. Kiválóan alkalmas arra, hogy
az egyházi munkások — vasárnapi iskola és egyéb
egyesületek vezetői, a bibliaolvasó hívek — Jézus
életével kapcsolatban annak idő- és helybeni beosz-
tásáról pontos tájékozódást nyerjenek. Ezenkívül
kifüggeszhető lelkési hivatalokban és más egyházi
helyiségekben is. Nagysága félív. Ára ötven példány-
on aluli rendelésnél darabonként 10 fillér. Ötven
példányon felül darabonként 30 fillér. Megrendelhető
az összeg levélbélyegben, vagy készpénzben való elő-
zetes beküldése ellenében (vidékre 10 fill. portó-
többlet) a Budapest-óbudai református egyház Lel-
kési Hivatala címen, Budapest, III., Kálvin-u. 4.

HIREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

A hajdúdorogi egyházközség a világháborúban
elvitett harangja pótlására, Szlezák László harang-
öntődjében új harangot öntetett közadakozásból,
340 kg. súlyban, 1400 P költséggel. Az új harang
fogadtatása és elhelyezése ünnepélyes keretek között
folyt le július 2-án. A templom előtt Derzsi Endre

helybeli lelkész köszöntötte és ajánlotta Isten őrző
kegyelmébe a virágdíszbe öltöztetett harangot.
Elhelyezése és megszólasása után pedig bevonult a
templomba az ünneplő gyülekezet hálaadó isten-
tisztülethez. A hálaadó istentiszteleten bibliát olvasott
és imádkozott Koncz Zoltán segédlelkész, Igét hir-
detett Bartha László, az egyházmegye esperese és az
ünnepélyes istentiszteletet bezárta Derzsi Endre
helybeli lelkész egyház- és harangtörténeti ismerteté-
sével. Mint különös megörökítésre méltót említjük
meg, hogy úgy a közadakozásból, mint az ünnepélyes
istentiszteleten való megjelenésből kivették részüket
nemcsak a kicsiny gyülekezet tagjai, hanem a község
másvallású lakói is.

Fürdőmisszió. A hajdúszoboszlói látogatott
gyógyfürdővel kapcsolatban élénk belmissziói munka
folyik a református vallású fürdővendégek körében.
A nagy magyar Alföldről kerülvén ki nagy százaléka
az ott üdülést keresőknek, aránylag sok közöttük a
református vallású. Ezért a nyári időszakban is élénk
gyülekezeti munka folyik. Bélyeky Lajos lelkész veze-
tése mellett, Hajdúszoboszlón. Nagy számban látog-
atják a fürdővendégek a templomi istentisztelete-
ket. Sokan megjelennek a hétköznapi reggeli irás-
magyarázatok meghallgatására. Vasárnap délelőtt
pedig oly nagy számban sereglenek fel a délelőtti
istentiszteletre, hogy három nyáron már délelőtt
külön második istentiszteletet tartanak a fürdő-
vendégek kedvéért, melynek lefolyását magán- és
karénkszámok beillesztésével is igyekeznek von-
zóbbá tenni s olykor kiváló vendégszónokokat kérnek
fel az üdülő lelkészek közül. Minden csütörtökön este
megtartja a Református Nőszövetség kebelében mű-
ködő Lorántffy Zsuzsanna női bibliakör rendes heti
összejövetelét, melyet legutóbb két alkalommal a
Hajdúszoboszlón fürdőző Nyáry Pál pécsi esperes
vezetett le s oly nagy volt e bibliakörök iránt a hely-
beliek és a fürdőző vendégek között az érdeklődés,
hogy azokat a több mint 300 személyt befogadni
képes egyházi gyülekezeti teremben kellett meg-
tartani, amely zsúfolásig megtelt az ország minden
részéből összesereglett buzgó református nőekkel.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Debreceni lelkipásztorok csendes napja június
29-én folyt le az előre kiadott program szerint, a
Diakonisszaintézet áldott falai között. Reggel —
D. Dr. Révész Imre püspök áhitattal vezette be a
nagy napot: Csel. VIII: 5. alapján szólott a lelki-
pásztori felelősségről s a pásztor lelkületéről. Rámu-
tatott arra, hogy a Lélek dolgait múlandó dolgokkal
elegyíteni nem lehet, s a lelkipásztor csak akkor állhat
meg Isten előtt és a gyülekezetben, ha nem *érvé-
nyesülni*, hanem szolgálni akar.

Az áhitatot követő megbeszélés során ateme-
lésekről tanácskozott a lelkipásztori kar. Minden
törekvése odairányul, hogy egészen Krisztus szelle-
mében járjon el, a gyülekezetnek is emberi vigasz-
talás helyett isteni segítséget bírjon adni. Az előadók
Mezey Béla és Dr. Farkas Pál voltak. Délután az
összes Debrecenben élő lelkészjellegű egyének szá-
mára előadást tartott Dr. Makkai Sándor egyetemi
tanár, ki az iskolán kívüli ifjúság lelki gondozásáról
beszélt. Megállapította e munka szükségességét, lehe-
tőségeit és rámutatott eszközeire is. Ugyanezen tárgy-

ról a második referens Tamás Ferenc ifjúsági miszsiói lelkész volt, aki gyakorlati példákkal igazolta Dr. Makkai Sándor fejtegetéseit. Dr. Soós Béla arra mutatott rá, hogy az iskolán kívüli ifjúság összegyűjtése, a különleges debreceni viszonyok között olyan feladat, ami egyes egyházrészek nem oldhatnak meg kielégítően. Ezért feltétlenül kívánatos e munkának egyes szuggesztív egyéniség által egységes megszervezése.

Párhuzamosan a délután folyamán Nagy István diakonisszaintézeti lelkész, a lelkipásztorok feleségei és női családtagjai részére tartott igen áldásos és sok visszhangot keltő előadást, e tárgyról: a lelkésznek bizonyosságtétele a gyülekezetben.

Az áldásos napot Dr. Révész Imre tábori áhitata zárta be.

A debreceni református egyházmegye Lelkészegyesületének közgyűlése a folyó évben június 19-én Monostorpályiban, az esperesi székhelyen volt 50 lelkipásztor és 16 lelkipásztorné jelenlétében. Reggel istentisztelettel kezdődött, amelyen bibliát olvasott, imádkozott és az *Igét hirdette Csontos Jenő* lelkipásztor. Istentisztelet után kezdődött a gyűlés. A LXXXIX. zsoltár első versének eléneklése után Dr. Szász Imre esperes imádkozott, majd Dr. Szentpéteri Kun Béla egyházmegyei gondnok a közgyűlést áldáskívánással megnyitotta.

Előadást tartott Dr. Farkas Pál: *Igehirdetés és politika* címmel. Különösen érdekes és tanulságos volt előadásának az a része, melyben rámutatott arra, hogy még az olyan theológusok is, mint Dr. Barth Károly, a gyakorlatban nem tudnak megállni saját elméleti teológiájuk mellett. Az értékes előadáshoz igen értékesen szövegezték hozzá Dr. Vasady Béla egyetemi professzor, Dr. Hajdú Gyula és Nagy Ferenc. Hangsúlyozták, hogy a lelkipásztornak milyen nehéz a helyzete ebben a tekintetben is, de azért neki felül emelkedve a napi politikán, igenis a gazdasági és a szociális élet sodrában benne kell lennie. Dr. Hegyaljai Kiss Géza: *Geleji Katona István művei* címen tartott előadást. Szövegezték hozzá: „A Válság Titka” c. munkája alapján különösen a feltámadást érintő beszédeiről. Dr. Hajdú Gyula: *A lelkészválasztási törvény reformjáról* beszélt. Előadása után Dr. Sz. Kun Béla egyházmegyei gondnok szólott a tárgyhöz legelőször is. *Kifejezésre juttatta azt, hogy ez az egész választási törvény rossz, választási visszaélések tömegére, bíróságok helytelen ítéletére ad alkalmat. Legelső feladat, hogy ez a rossz törvény mielőbb a lehető legjobbal kicseréltesse, ami aztán jó legyen.*

Az *Egyetemes Konvent 370—1938. sz. határozat* 1. pontjára nézve közgyűlés a lelkészi nyugdíjintézet tőkájének gyarapítására a *műsoros-estélyek tartását nem tartja helyesnek* s nem is javasolja annak kötelező elrendelését. A *lelkészi továbbképző-tanfolyamok rendezését továbbra is szükségesnek és fontosnak tartja*, gyakorlati kivételével az első és második lelkész-képesítő bizottság tagjait gondolja megbízandónak. Majd Uray Sándor egyházkerületi főjegyző imádsága és a 245. dics. 10. v.-ének eléneklésével a közgyűlést véget ért.

Közgyűlés után 80 teritékes izletes közebed volt. Az ebéd díja a lelkészi gyorssegély-alap növelésére szolgált, 120 P volt.

Leánykonferencia Debrecenben 1939 augusztus 13—20-ig. Meghívó. Kedves Leánytestvérem! Szere-

tettel meghívom a debreceni református leánykörök nyári konferenciájára, melyet Isten segítségével Debrecenben a pallagi Gazd. Akadémia területén 1939 augusztus 13-tól 20-ig tartunk. A konferencia kezdő és záró vasárnapján istentiszteletet tartunk, a záró vasárnapon *úrvacsorát* is osztunk. Vezérigénk: „Biz-zál, leányom!” (Luk. VIII: 48). — Tudnivalók: Jelentkezés 1939 július 24-én déli 12 óráig a Debrecen-Nyilastelep református lelkészi hivatal címén. (Telefon: 29-01.) A napi ellátás díja 1 P, jelentkezési díj 20 fillér. Mindenki hozzon magával lepedőt, takarót, kispárnát, hálóruhát, tisztálkodási eszközöket, étkezéshez tányért, kanalat, villát, kést, poharat, reggeli tornához alkalmas ruhát, zuhanyozáshoz fürdőruhát, hűvösebb idő esetére felsőkabátot. Hozzon továbbá mindenki bibliát, zsoltárt, Halleluját, jegyzetfüzetet, írószert. Konferenciánk programja úgy van összeállítva, hogy kívánatos a mind a nyolc napon való részvétel. Az áhitatok szigorúan zártkörűek s ilyen lesz az úrvacsoraosztás is. Erre a konferenciánkra szeretettel hívjuk és várjuk a Leánykörök kiküldöttjeit, hívjuk és várjuk a hozzánk visszacsatolt Felvidék gyülekezeteinek leányait is. Boldogok lennénk, ha Isten lelke ennek a konferenciának a felhasználásával tudna megtölteni drága leányszíveket. Imádkozunk ezért sokat! Vidékről jövő leányok, ha legalább hét napot a konferencián töltöttek, féljeggyel utazhatnak vissza. Azokat a leányokat, akik az augusztus 12-én este Budapest-ről 22 óra 25 perckor induló vonattal érkeznek Debrecenbe, valamint azokat, akik augusztus 12-én este 18 óra 39 perckor érkeznek Nyíregyháza felől, a debreceni Nagvállomáson várni fogjuk. A konferencia színhelyére villamossal megyünk, melynek oda- és visszazáró költsége 96 fillér. A konferencia tagjai megérkezésük alkalmával jelvényt kapnak s csak jelvényvel lehet az előadásokon résztvenni. Jelentkezés alkalmával közlendő: Név, életkor, foglalkozás, melyik gyülekezetbe tartozik, mely napokon vesz részt a konferencián. — Még egyszer ismétlem a szeretetteljes meghívást s vagyok testvéri köszöntéssel Debrecen, 1939 július 3. Mezey Béla lelkipásztor, a konferencia rendezője.

SZATMÁRI EGYHÁZMEGYE.

A **csengeri belmissziói kör** immár harmadik rendezte meg szokásos évi presbiteri értekezletét pünkösdi harmadik napján, május hó 30-án Szamosangyaloson. 12 egyházközségből 71 presbiter jelent meg, hogy az egymás iránti szeretetet ápolgassa, anyaszentegyházaink ügyeinek megbeszéléseivel a hitet erősítse, a reménységet táplálgassa.

A megjelent presbitereknek és helybeli híveknek a templomban az Igét Hadady István szamosbecsi református lelkész hirdette II. Tit. 2., 3. alapján. Kifejtve azt, hogy legyünk mindannyian, a munka terhére hordozva, Krisztus jó vitézei.

Az istentisztelet után kezdődő presbiteri értekezletet a kör ügybuzgóságáról közismert lelkész elnöke: Bakó Péter szamosújlaki lelkész nyitotta meg lendületes, szívbemarkoló beszéddel, melyben egy lepergett év belmissziói és hazai történetére emlékezett vissza.

Nemes Imre előadó-lelkész a szamosangyalosi egyház történetét ismertette, érdekes adatokat so-

rott fel az elmúlt évek életéből és jelenlegi munkásságából.

Második előadó Medgyessy Endre esengeri presbiter volt, aki arról beszélt, hogy a községi előjáró presbiter mit tehet egyháza érdekében. Gazdag tapasztalatokra mutató beszéde végén azt javasolta, hogy a hazafias és vallásos érzés elmélyítése és fokozása céljából minden községi képviselőtestületi gyűlés kezdetén a „Magyar Hiszekegy...” imádkoztassék el. Evégből vármegyei közgyűlés kivonatban megkeresendő. Ezután „A presbiter és a biblia címen magasszínvonalú, mélyen tudományos értekezést tartott Buda Károly esengersimai lelkész, kinek előadását élénk érdeklődéssel hallgatta végig a megfáradt figyelem dacára is az értekező.

Sárközi István hermánszegi református lelkész imája, Madarassy Árpád, a kör világi elnökének áldáskívánása zárta be az értekezletet, melyet a jövő, 1940. évre a számossági egyház hívott meg a munka további folytatására.

A szellemiekben és lelki kincsekben gazdag tapasztalatokat és meglátásokat nyújtó értekezlet tagjait és vendégeit az agyalosi egyház ügybuzgó előjárói, presbiteri magyaros szeretettel közös ebédre látták el, melyen tartalmas és lelkeket építő köszöntők hangzottak. A meleg hangulatban elköltött ebéd után sok tanulságot szerezve távoztak a presbiterok otthonukba.

RÖVID EGYHÁZI HÍREK.

Az Országos Zsinat legközelebbi ülésének híre szerint szept. 6-án, szerdán nyílik meg. — Révész Imre püspök július 20-tól aug. 20-ig Debrecenről távol szabadságon lesz. Irásbeli megkereséseket a püspöki hivatal ez alatt is közvetít címére, egyébként azonban ez idő alatt törvényes helyettesei intézik mind a közigazgatási, mind az elnöki ügyeket.

Új püspök. A szlovákiai magyar reformátusok püspököt választottak. Böszörményi Sándor homonnai lelkipásztor személyében. Böszörményi püspök régi, kipróbált erejű és hűségű munkása nemzelenek s a református egyháznak. Eddig egyházkerületi tanácsbíró volt s az elszakítás éve alatt kiválóan értékes szolgálatakat végzett.

K Ü L Ö N F É L É K

A Kormányzó Úr édesanyjának emléke. Dévaványán egészségháza létesítenek, s néhai nagybányái Horthy Istvánné szül. dévaványai Halassy Paula nevére nevezik el, azon a címen, mert a Kormányzó úr édesanyja Dévaványán nevelkedett fel, ahol plébános volt a bátyja. Ezt a gondolatot Vass Antal lelkipásztor vetette fel a képviselőtestület gyűlésén s ugyancsak ő tolmácsolta a község küldöttségének kérelmét a Kormányzó úr színe előtt, akít a LXXX. szollár 15. és 19. versével köszöntött. A Kormányzó úr mélyen meghalva a kegyeletes eszmétől, szívesen adta beleegyezését a kérelemhez s félórán át elbeszélgetett kenderesi kastélyában a község és az egyház dolgaival a küldöttség tagjaival, akik között Breznay Mihály főszojgábiróval az élén viléz Lipsey Márton ny. tábornok, országgyűlési képviselő, Tóth Zoltán Viktor spe-

res-plébános, B. Kiss Márton főjegyző, Dr. Vass Albert főorvos és Földessy Zsigmond főbíró vettek még részt.

Romlik Kálvin székesegyháza Gentben. A Presbiteri Világszövetség titkára közli az európai presbiterianus lapokkal, hogy Kálvin János genfi katedrálisának az úgynevezett Makkabeus kápolnája igen rossz állapotban van. Kijavítására körülbelül 150.000 pengő kellene, amely sajnos nem áll a genfi egyház rendelkezésére. A templomot 1408-ban alapították pápai bulla jóváhagyása alapján. A svájci köztársaság nagy harcaiban sokszor menhely, magtár, irattár és fegyvertár is volt. 1830-ban majdnem lerombolták, de később sikerült megmenteni és restaurálni a mai alakjában. A Világszövetség a templom restaurálási céljára bármilyen kisínyt összeget is elfogad. Adományok a következő címre küldendők: Rev. Prof. Dr. Adólf Keller, Palais Wilson, Geneva, Switzerland. A küldeményen jelezni kell a célt is: Maccabees Chapel Restoration Fund.

Iskolásgyermek megerősítése a szentgotthárdi és svábhegyi iskolaszatóriumokban. Szakorvosaink megállapítása szerint évről-évre emelkedik azoknak a gyenge, vérszegény, megerősítésre szoruló gyermekeknek a száma, akiket a zárt-ívegyőző iskolákból ki kell vonnunk és oly intézményekben kellene elhelyeznünk, ahol rendszeres orvosi felügyelet alatt vannak és szabadlejtő oktatás segítségével erősítjük meg szervezetüket. Ezt a célt szolgálják a külföldön nagyszámban lévő iskolaszatóriumok. Magyarországon a Magyar Iskolaszatórium Egyesület állított fel eddig két iskolaszatóriumot és pedig a subalpin Klimájú fenyves erdőktől övezett Szentgotthárdon és Budapesten, a Svábhegyen, amelyekben elemi és középiskolai leány és fiú növendékek vételnek fel. Mindkét iskolaszatórium a legmodernebbül van berendezve, az intézeti hét holdas parkokban strand-fürdők, tennispályák, játszóterek állnak az üdülő növendékek rendelkezésére. A legközelebbi nyári üdülést nyújtják a szünidő tartama alatt is az intézeti növendékeknek. A fennálló rendeletek értelmében fertőző betegeket az iskolaszatóriumok nem vesznek fel, a legszigorúbb előzetes orvosi vizsgálat kötelező. Mindkét intézmény a kultuszminisztérium legmagasabb felügyelete mellett működik és rendeltetés értelmében a növendékek vagy a teljes évben ott maradnak az iskolaszatóriumokban és ott vizsgáznak, vagy pedig néhány hónapi ott tartózkodás után visszatérnek régi tanintézetükbe, hol — miután az iskolaszatóriumokban rendszeres oktatásban részesültek — zavartalanul folytathatják tanulmányaikat. Úgy a jövő tanévre, mint a most bekövetkező nyári hónapokra a felbetelek és előjegyzések megkezdődtek. A felvétel módozatairól részletes tájékoztatást ad és kívánatra megküldi az intézet ismertetését a Magyar Iskolaszatórium Egyesület központi irodája: Budapest, VIII., Sándor-u. 26. Lapunk olvasói — hivatkozással lapunkra — az egyesület részéről kedvezményt kapnak.

HIVATALOS ÉRTEŚÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
3000—1939. szám.

KÖRLEVÉL.

egyházkerületi közgyűlésünk összes alkotó tagjaihoz, a bízottságok elnökeihez, előadóhoz és valamennyi többi érdekeltéhez.

Elnöktársam ö Nagyméltósága nevében is tisztelettel közlöm, hogy egyházkerületi rendszer közgyűlésünk időpontját folyó évi november hó 22. napjára (szerdára) tűzzük ki.

A formaszertint meghívók kibocsátásától egyelőre eltekintünk, minthogy azoknak a törvényszerinti időpontban való kibocsátására még bőven áll idő rendelkezésünkre. Kötelességünknek tartottuk azonban, hogy a közgyűlési ügyek minél alaposabb előkészítése érdekében a közgyűléssel kapcsolatos legfontosabb terminusok felől már most tájékoztassuk az összes érdekeltet.

A közgyűlés november 22-én (huszonkettedikén), szerdán reggel 8 órakor lelkészszenteléssel kezdődik. Már ez úton felkérjük az Esperes urakat, hogy egyházmegyéjük területéről a felszentelésre kötelezett atyafiakat október hó

1-ig bejelenteni méltóztassanak. A lelkésszentelés után rögtön kezdetét veszi a tárgysorozat tárgyalása, amely 22-én egész nap s a szükséghez képest a rákövetkező napon is folytatódik.

Tekintettel arra, hogy sorozatos tapasztalataink szerint a közgyűlésbe egy délutánra beélt bírósági tárgyalásokon a tanácsok rendszerint a késő esti vagy éjjeli órákra benyúló hajszolt munkát kénytelenek végezni, az egyházkerületi bíróság üléseit november hó 21-én, kedden reggel 9 órára tűzzük ki. Tisztelettel felkérjük a bíróság összes tagjait, méltóztassanak idejüket akként beosztani, hogy a bíróság tárgyalásain is résztvehessenek. Ugyancsak 21-én a bíróság tárgyalásainak befejezése után, előreláthatólag délután 4—5 óra tájban veszi kezdetét az esperesi-gondnoki értekezlet.

A közgyűlést előkészítő bizottsági ülések közül előre csak a kollégiumi igazgatótanács és az egyházkerületi pénzügyi bizottság üléseit tűzzük ki, amazt november hó 8-án (szerda) d. e. 9 (kilenc) órára, emezt ugyanazon napra délután 1/2 (fél) órára. Az összes többi bizottságok előadóit felhívjuk, hogy bizottságaik ülésezésének időpontjára nézve, a bizottságok elnökeivel egyetértésben, folyó évi augusztus hó 31-ig okvetlen szíveskedjenek javasataikat megtenni. A bizottsági terminusok november 6-án (hétfő) délutánra, november 7. és november 9. napjaira pedig az egész napra javasolhatók. Más napra javasolt terminusokat nem áll módunkban elfogadni. A bizottságok elnökeit és előadóit már most nyomatékosan kérjük az ügyeknek olyan ütemű előkészítésére, hogy azok november 6—9. napjain okvetlen tárgyalhatók legyenek, minthogy egészen kivételes és rendkívüli fontosságú események kivételére sem leszünk hajlandók közvetlenül a közgyűlés küszöbén, vagy éppen annak folyamán tartani bizottsági üléseket.

Tisztelettel felkérjük az összes érdekelteket, méltóztassanak a közgyűléssel kapcsolatos dolgaikat eleve úgy intézni, hogy a bármely bizottságban megtárgyalandó ügyek legkésőbb október 21-ig, a bírósági tárgyalást nem igénylő ügyek legkésőbb november 4-ig, a bírósági ügyek pedig a törvényszabta időpontig a püspöki hivatalhoz okvetlenül beérkezzenek, minthogy e határidőn túl beérkező ügyek bírósági, közgyűlési, illetőleg bírósági tárgyalását sem nem tudjuk, sem nem szándékozunk biztosítani.

Atyafiságos tisztelettel az elnökség nevében:

Debrecen, 1939 július 15.

Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2653—1939. szám.

KÖRLEVÉL

a Nagytiszteletű Esperes urakhoz.

Az érdekeltekkel leendő közlés végett tudatom, hogy az I. lelkészkepesítő szóbeli vizsgálat idejéül az 1939 szept. hó 19. (tizenkilencedik) napján délelőtt 9 órát, a II. lelkészkepesítő szóbeli vizsgálat kezdetéül az 1939 szeptember hó 26. (huszonhatodik) napján délelőtt 9 óráját tűzöm ki. Mindkét vizsgálat a debreceni Kollégium épületében tartatik. Az I. lelkészkepesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat szeptember hó 18-án délután 3 órától, a II. lelkészkepesítő zárthelyi írásbeli vizsgálat szeptember hó 25-én délelőtt 9 órától tartatik. Az I. vizsgálatra jelentkezni kell szept. 18-án délelőtt 11 órakor a lelkészkepzőintézet igazgatójánál, ennek hivatalában (Kollégium), II. vizsgálatra jelentkezni kell szeptember 25-én reggel 9 órakor az egyházkerület lelkészi főjegyzőnél a Kollégium kistanácsstermében. Mind az I., mind a II. vizsgára jelentkezők a vizsgálatot megelőzőleg egy hónappal tartoznak okmányaik (theológiai végbizonysítványuk, illetve I. lelkészkepesítő vizsgálati bizonysítvány, az összes szolgálati bizonysítványok a theol. tanfolyam bevégezése, illetőleg az I. lelkészkepesítő vizsgálat letétele óta) a lelkészkepzőintézet igazgatóhoz, illetve az egyházkerületi lelkészi főjegyzőhöz beküldeni, hogy az esetleges hiányok pótlására idő álljon rendelkezésre.

Egyben közlöm, hogy a II. lelkészkepesítő vizsgai bizottság csak olyan szolgálati bizonysítványt fogad el a vizsgára bocsátásnál, amelyben nemcsak a segédlelkési szolgálatra történt bejegyzés, hanem legalább 2 évi időtartamra a lelkészi szolgálatnak az igazolása is bennefoglaltatik.

Közlöm továbbá, hogy a II. lelkészkepesítő vizsgálaton gyakorlati bibliamagyarzatból Lukács evangéliuma

lesz kijelölve a Szabályzatban előírt szöveggént. Pót-, vagy javítóvizsgások azt a bibliai könyvet magyarázhatják, amelyből első alkalommal tett II. lelkészkepesítő vizsgájukon feleltek.

Végül közlöm, hogy a II. lelkészkepesítő bizottság igazolt kérelemre csak a szeptemberi vizsgára elkészített házi írásbeli dolgozatokat érvényesíti a következő februári vizsgálatra; a februári vizsgálatra elkészített házi írásbeli dolgozatokat még indokolt kérésre sem érvényesíti a következő szeptemberi vizsgálatra, hanem a februári vizsgálatra meg nem jelent vizsgázókaként összes házi dolgozataik újból való megírására kötelezi.

Atyafiságos tisztelettel:

Debrecen, 1939 július hó.

Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2531—1939. szám.

Tárgy: Zeneközlöny járátása.

KÖRLEVÉL

Az Egyetemes Konvent 247—1939. sz. a. kelt határozata alapján a Magyar Református Énekevezérek Egyesületének zenealapját, a Zeneközlöny járátását ajánlom az egyházközségek szíves figyelmébe.

Debrecen, 1939 június 28.

Révész Imre,
püspök.

KÖRLEVELEK

2582—1939. szám.

Ökumenikus mozgalmakra vonatkozó magyar nyelvű könyv kiadása.

Az Egyetemes Konvent 269—1939. sz. határozata alapján felkérem módosabb egyházközségeinket arra, hogy az ökumenikus mozgalmakra vonatkozó magyar nyelvű könyvet parókiájuk részére szerezzék be.

2583—1939. szám.

Gimnáziumi Évkönyvek (Értesítők) külső kiállítására.

Utásítom középiskoláink igazgatóságait, hogy a kibocsátandó Évkönyvek (Értesítők) alakjára és tartalmára nézve szigorúan alkalmazkodjanak az Egyetemes Konvent 1939 április 20-án 192—1939. sz. határozatával kibocsátott Gimnáziumi és Leánygimnáziumi Rendtartás 101. §-ában előírt rendelkezéshez és tartsák szem előtt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a Hivatalos Közlöny folyó évi június hó 1-én kiadott 11. számában 133,818—1939. IX. sz. a. kelt rendeletét, amely különösen az Évkönyvek statisztikai fejezetének pontos kitöltését rendeli.

A kitüntetetes tanulók neve a többi tanulókéttől eltérőleg más betűnimmel is kinyomatható.

2584—1939. szám.

Gimnáziumi Rendtartás módosítása és kiegészítése.

Felhívom gimnáziumaink igazgatóságait, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által az ő közvetlen vezetése és rendelkezése alatt álló iskolák számára kiadott módosításokat tanulmányozzák és nyilatkozzanak, hogy a rendelkezéseknek a mi Rendtartásunkba való átvételét kívánatosnak tartják-e.

A vonatkozó VKM rendelet 132,413—1939. IX. sz. a. a Hivatalos Közlöny folyó évi június hó 1-én kiadott számában jelent meg.

2585—1939. szám.

Líceumi Rendtartás életbeléptetése.

Utásítom egyházkerületünk valamennyi közép- és középfokú iskolájának igazgatóságát, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 133,594—1939. IX. sz. a. kelt rendeletével kibocsátott liceumi Rendtartást (lásd Hivatalos Közlöny folyó évi június hó 1-én kelt 11. számában) az intézet számára legalább négy példányban vásárolják meg (kapható a Kir. Magyar Egyetemi Nyomdában, ára 1-20 P), tegyék azt tanulmány tárgyává, hogy a gimnázium és polgári iskola IV. osztályát végző tanulók pályaválasztásával kapcsolatban a szülőknek a liceumról kellő felvilágosítást adhassanak.

2586—1939. szám.

Mezőgazdasági Középiskolai Rendtartás módosítása.

Felhívom az érdekelt iskolai hatóságok figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a Hivatalos Közlöny folyó évi június hó 1-én kiadott 11. számában 133.850—1939. IX. sz. a. kelt rendeletére azzal, hogy amennyiben a jövőben mezőgazdasági típusú középiskolát ohajtának szervezni, a Rendtartás elkészülése során vegyék figyelembe a miniszter úr által kiadott rendelkezéseket.

Felvidéki területek oktatásügyének anyaországi iskolarendszerre áttérése.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 133.953—1939. IX. sz. a. kelt rendeletével a visszacsatolt felvidéki területek oktatásügyének az anyaországi iskolarendszerre való áttérésre tárgyában kiadott 133.200—1939. IX. sz. a. kelt rendeletét kiegészítette (l. Hivatalos Közlöny 1939 június 1-én megjelent 11. számában).

Utasítom az érdekelt iskolai hatóságokat, hogy a visszacsatolt területi iskolákra nézve a miniszter úr által kiadott rendelettel azonos értelemben járjanak el.

2590—1939. szám.

Gyakorlati irányú középiskolák benépesítése.

Felhívom egyházkerületünk valamennyi közép- és középfokú iskolánk igazgatóját a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a gyakorlati irányú középiskolák (liceumok leányliceumok) benépesítése tárgyában kiadott s a Hivatalos Közlöny folyó évi június hó 1-én megjelent 11. számában 134.139—1939. IX. sz. a. kelt rendeletében foglaltakkal leendő azonos eljárásra.

2592—1939. szám.

1939. 40. tanévi tankönyvjegyzék.

Felhívom egyházkerületünk valamennyi iskolai hatóságának figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a Hivatalos Közlöny folyó évi június hó 1-én kiadott 11. számában 134.025—1939. IX. sz. a. az 1939—1940. tanévi tankönyvjegyzékre vonatkozó rendeletre azzal, hogy az említett tankönyvjegyzék a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr közvetlen rendelkezése és vezetése alatt álló iskolák számára készült. Református iskoláinkban e tankönyvjegyzékben felsorolt könyvek közül csak azok használhatók, amelyeket az Egyetemes Konvent is engedélyezett, viszont a tankönyvjegyzékbe fel nem vett könyvek is használhatók, ha azokat az Egyetemes Konvent engedélyezte és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr iskoláinkban való használatuk ellen nem emelt kifogást.

2593—1939. szám.

Budapesti olasz iskola szervezeti szabályzata.

Egyházkerületünk valamennyi iskolát fenntartó hatóságának figyelmét a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a Hivatalos Közlöny június 1-én kiadott 11. számában 133.986. IX. sz. a. közölt budapesti Olasz Iskola szervezeti szabályzatára.

2594—1939. szám.

Felvidéki tanítók átképző tanfolyama.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a Hivatalos Közlöny folyó évi június hó 1-én kiadott 11. számában 133.654—1939. IX. sz. a. a felvidéki tanítók átképző tanfolyama tárgyában közölt rendeletére az egyházi főhatóságom alá tartozó érdekelt tanítókat azzal hívom fel, hogy az ezen rendeletben megjelent tanfolyamokra a körzeti beosztás szerint jelentkezzenek az illetékes vármegyei kir. tanfelügyelőnél.

2597—1939. szám.

Külföldi tanulmányútra távozók megsegítése.

Mihzattartás végett az összes érdekelttel közlöm, hogy azokat, akik illetékes egyházkerületük püspökének és az Egyetemes Konvent elnökségének előzetes tudta és beleegyezése nélkül mennek külföldi tanulmányútra s ott különböző hatóságokhoz folyamodnak segítségért, az Egye-

temes Konvent elnöksége ezentúl kivétel nélkül mind hazarendeli.

Debrecen, 1939 június 30.

Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2720—1939. szám.

KÖRLEVÉL.**a nagytiszteletű lelképásztor urakhoz.**

Felhívom a nagytiszteletű lelképásztor urak figyelmét a m. kir. minisztériumnak 5900—1939. M. E. szám alatt a *vallásügyi jogszabályoknak* a visszacsatolt területeken hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti rendelkezések tárgyában kiadott rendeletére.

A rendelet a Budapesti Közlöny 1939. évi június hó 14-i 132. számában jelent meg.

Debrecen, 1939 július 6.

Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2763—1939. szám.

KÖRLEVÉL.**a polgári iskolát végzett tanulók különbözőzeti vizsgálatáról.**

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 133.294—1939. IX. ü. o. sz. a. kelt leirata szerint megtörtént, hogy egyes egyházi hatóság alatt álló iskolákban a polgári iskolát elégséges eredménnyel végzett tanulókat különbözőzeti magánvizsgálat alapján a gimnázium (leánygimnázium) ugyanabba az osztályába vettek fel, az 108.330—1938. IX. számú VKM rendelet téves magyarázata alapján. Ilyenre sem ad módot az idézett rendelet.

A rendelet világos célzata az volt, hogy a polgári iskolát gyenge eredménnyel végzett tanulókat tartasuk vissza a tisztán tudományos pályákra előkészítő gimnáziumtól (leánygimnáziumtól). Nem zárkózik el azonban az elől a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, hogy különösen megokolt és méltányos esetben hozzá előterjesztést tegyünk a különbözőzeti magánvizsgálat engedélyezésére olyan esetekben is, amikor a tanuló a polgári iskolát esetleg nem végezte jó eredménnyel.

Erről középiskoláink igazgatóságait tudomásulvétel és mihez tartás végett értesítem.

Debrecen, 1939 július 8.

Révész Imre,
püspök.**ÉRTESETÉS.**

A visszacsatolt területeken fennálló egyházkerületek lelkészsképzése és az ezzel kapcsolatos lelkészsképzés ügyében az országos egyházi bizottság a következő határozatokat hozta:

1. A visszacsatolt területen fennálló losonci theologiai főiskola végzett hallgatói a törvényes feltételek mellett az első lelkészsképzés vizsgálatra, az ott működött lelkészsképzés vizsgálatbizottság előtt első lelkészsképzés vizsgálatot tett segédlelkészek pedig, ugyancsak a törvényes feltételek mellett a második lelkészsképzés vizsgálatra abban az egyházkerületben jelentkezhetnek, amelyhez a területváltozás folytán tartoznak.

2. Második lelkészsképzés vizsgálatra a visszacsatolt területeken működő segédlelkészek is az első lelkészsképzés vizsgálat sikeres letételének idejétől számított két évi gyakorlat után boesáthatók.

3. A losonci theologiai szemináriumban végzett hittan-hallgatók a visszacsatolás folytán rájuk nézve illetékessé vált egyházkerületek lelkészsképzés vizsgálatbizottságai előtt a losonci theologiai szemináriumban tanult tananyag szerint teszik mind a két lelkészsképzés vizsgálatukat, írásbeli dolgozatukat ellenben az illetékes lelkészsképzés vizsgálatbizottságtól kitűzött tételek alapján készítik el.

Debrecen, 1939 július 7.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
2778—1939. szám.

KÖRLEVÉL.**a „Református Sajtóalap”-szabályzatról.**

A tiszántúli református egyházkerület közgyűlése 98/3—1939. egyházkerületi jkvi szám alatt elrendelte a „Református Sajtóalap” szabályzatának az egyházkerület hivatalos lapjában való közzétételét.

31—1936. egyh.-ker. jkvi sz.

S Z A B Á L Y Z A T

a tiszántúli református egyházkerület sajtóalapjáról.

1. §. A tiszántúli református egyházkerületnek 1935. évi 343. számú közgyűlési határozatával létesített sajtóalapja, ennek vagyona és évenkénti jövedelmei e szabályrendeletben megállapított elvek szerint kezeltetnek és fordítatnak rendeltetésük céljára.

2. §. A tiszántúli egyházkerület Református Sajtóalapjának céljai a következők:

a) A debreceni Kollégium, a tiszántúli református nevelés és közoktatás, általában a magyar református pedagógia múltját kutató tudományos művek megjelenésének rendszeres segítése.

b) A tiszántúli református egyházkerület értekezlete kiadványsorozatának folytatása.

c) Általában a magyar református, de különösen a tiszántúli református egyház- és művelődéstörténet kiemelkedő jelesei emlékének életrajzban, vagy művészi emlékekben megörökítése.

d) A Tiszántúl területén megjelenő magyar református tudományos teológiai, egyházi és pedagógiai időszakos sajtótermékek segítése.

e) A tiszántúli egyházkerület területén megjelenő, vagy e területen kívül megjelenő, de a tiszántúli református egyházkerület kötelekébe tartozó belhivatalnokok, vagy egyháztagok által írt református szellemű, érdemes teológiai, pedagógiai tudományos értékű művek nyomtatásának elősegítése.

f) A tiszántúli református egyházkerület kebelébe tartozó egyházak és iskolák történeti becsü okmányainak, műzeális és egyházművészeti kincseinek tudományos publikálása.

g) Református tudományos ifjú kutatók (pl. teológiai, filozófiai) doktori szigorlatra, esetleg habilitációra stb. tőrekvő szakembereknek tudományos megsegítése dolgozataik publikálhatóságának előmozdítása útján.

h) Református középiskolai és középiskolán kívüli ifjúság vallásos- és erkölcsi nevelését célzó művek és folyóiratok megjelenésének elősegítése.

i) A tiszántúli református falu- és tanyavilág tudományos kutatásának elősegítése. A tiszántúli tanya- és szorványgondozás irodalmának segítése.

j) Az egyházkerület hivatalos lapjának és teológiai és tanügyi érdekű kiadványainak támogatása.

k) Továbbá az eddig felsoroltakkal rokontermészetű minden olyan feladat, melyet az egyházkerületi közgyűlés az alap terhére utal.

3. §. A tiszántúli egyházkerület Sajtóalapja céljait a következő jövedelmek szolgálják:

a) A 343—1935. számú egyházkerületi alaphatározattal a kebelbeli összes református közép- és középfokú iskolákban évenként minden tanulótól szedendő 3 P sajtóalapú járulék, amelynek fizetése alól a tandíjmentes tanulók egészen, a részben való kedvezményben részesülő tanulók felében mentesítve vannak, de a járulékok szedése alól egyetlen református kebelbeli közép-, illetőleg középfokú iskola sincs felmentve. Az így befolyó járulékok összegének egynegyed része minden évben tőkésítendő, illetőleg egyházkerületi engedéllyel értékálló vagyontárgyba fektetendő.

b) A fel nem használt, illetve a tőkésített járulékok és azok kamatjövödelme.

c) Az egyházkerület jóváhagyásával szerzett értékálló vagyontárgyak tiszta hozadéka.

d) Esetleges adományok és hagyományok.

e) Az egyházkerületi határozattal erre a célra rendelt ünnepélyekből és gyűjtésekből befolyt összeg.

4. §. A tiszántúli református egyházkerület sajtóalapja mindennemű vagyontól az egyházkerület és a Kollégium gazdasági hivatala külön számlán kezeli és jövedelmei ide tartoznak be, s a szükségessé váló kifizetéseket a tiszántúli református egyházkerület püspöke utalványozására az a gazdasági hivatal teljesíti az egyházkerületi pénzügyi és sajtóalap bizottság által letárgyalt és az egyházkerület által elfogadott külön sajtóalap költségvetés keretei között; ugyancsak ez a gazdasági hivatal állítja össze az okmányolt részletes sajtóalap számadást és terjeszti azt a sajtóalap bizottság elé, s a bizottság pedig a pénzügyi bizottságon át az egyházkerület elé megvizsgálás, elfogadás és a fementvény megadása céljából. A költségvetés keretei között, a sajtóalap céljával és rendeltetésével megegyező szükséglen-

tekre rendkívüli esetekben a tiszántúli református egyházkerület püspökének évenként 1000 (egyezer) pengőt meg nem haladó összegig rendkívüli utalványozási joga van saját felelősségére, de az így eljesített kiutalásokat a sajtóalap bizottság útján az egyházkerületi közgyűlésnek bejelenteni tartozik.

5. A tiszántúli református egyházkerület az egyházkerületi sajtóalap rendeltetészerű igazgatására egyházkerületi sajtóalap bizottságot alakít, amelynek elnöke a tiszántúli református egyházkerület püspöke, tagjai az egyházkerület által választott öt tag, kiknek megbízatása hat egymásután következő iskolai évre terjed. A bizottság előadóóját maga választja, jegyzőjéül tanácskozási joggal az egyházkerület és Kollégium gazdasági hivatalának tanácsjegyzője rendeltek ki. A bizottság érvényes határozatához elnökön kívül három tag jelenléte szükséges. A bizottság egyik tagja sem vehet részt olyan ügyek tárgyalásában és határozat hozatalában, amelyekben az Egyházi Törvény VI. törvénycikk 41. § szerint érdekelt. A bizottság összeállítja a költségvetést, s szigorúan ügyel arra, hogy az évenként befolyt jövedelem egynegyed része tőkésítették, vagy értékálló és hasznosító vagyontárgyakra fektetessék be. A jövedelem másik egynegyed részét hosszabb időt igénylő, nagyobb tudományos kutatások megindítására és anyagi fedezésére tartalékolja; a többi jövedelem szétosztására pedig a beérkező kérelmek és igénylések mértéke szerint, azoknak pontos és szakszerű mérlegelése után, amely bíráló tevékenységbe a bizottságba kivülrálló szakfőriákat is esetről-esetre külön meghívással tanácskozársra bevonhat, az egyházkerületi közgyűlésnek indokolt előterjesztést tesz. A bizottság kidolgoztat és megállapít egy többévre szóló munkaprogram keretet, s ennek a keretnek kitöltése és megvalósítása céljából megbízásokat ad, illetőleg szükség esetén nyílt vagy titkos (jelíges) pályázatot hirdet. A kebelbeli közép- és középfokú iskolák tanártestületei igazgatótanácsa útján a sajtóalap körébe vágó konkrét feladatokat ajánlhatnak, illetőleg azokra vonatkozólag előterjesztéssel élhetnek, s a bizottság ezeket az előterjesztéseket tárgyalni köteles.

6. §. A bizottság kezelése alá tartozó mindennemű megkeresés, előterjesztés, javaslat és kérelem a tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalához küldendő, amely azt a bizottság előadójának kiadja. A bizottság iratai az egyházkerületi döntés után a püspöki hivatalhoz tételnek vissza esetleges elintézés, kikézhésítés, illetőleg irattárba helyezés céljából.

7. §. A bizottság minden negyedévben rendszerint ülést tart. Elnök a bizottságot bármikor összehívhatja, s három tag írásbeli kérésére összehívni köteles.

Jelen Szabályzat pontjait a tiszántúli református egyházkerület közgyűlése a gyakorlati szükségnek megfelelőleg a következőképpen módosítja:

ad 3. §. a) 153/7—1938. egyházker. jkvi sz.

Sajtóalap bizottság tudomásul veszi, hogy az egyházkerületi tanügyi bizottság a sajtóalap hozzájárulást az 1938—39. iskolai évtől kezdődően tanulónként 1 P összegben javasolja megállapítani, e javaslatot azonban a következő pótlással kívánja ellátni:

Egyházkerületi közgyűlés a sajtóalapú járulékok leszállítására vonatkozó határozatának pótlásaképpen kimondja, hogy az 1 P-ben megállapított díj minden tanulóra vonatkozik, az alul mentesség nem adható és amennyiben az így előírt összegeket az egyes intézetek az egyházkerület pénztárába pontosan be nem fizetik, úgy reájuk nézve az 1939—1940. iskolai évtől kezdődőleg ismét a régi díjmegállapítás lép életbe.

388/4—1938. egyházker. jegyzőkönyvi szám.

Kimondja továbbá a bizottság azt is, hogy az egyházkerületi közgyűlésnek javasoltassék, hogy mondja ki, hogy minden olyan műre, amely a Sajtóalap támogatásával jelent meg, nyomassék rá az, hogy: „Megjelent a Tiszántúli Református Egyházkerület Sajtóalapjának támogatásával.”

Egyházkerületi közgyűlés bizottság előterjesztéseit elfogadja és azok értelmében határoz.

Sajtóalap Bizottság a jörend kedvéért elhatározza, hogy a segélyek iránt beadott kérvényben fel kell tüntetni a megjelenendő műnek a felosztását és hozzávetőleges terjedelmét. A megszávozott összeg addig nem vehető fel, amíg a megjelent mű három példánya a bizottság előadóójához a Sajtóalap részére be nem szolgáltatott.

388 3—1938. egyh.-ker. jkvi szám.

Előadó ismerteti a Sajtóalapi Bizottság megalakulását az 1936. évi egyházkerületi jegyzőkönyv alapján, miszerint tagok: Elnök: Dr. Baltazár Dezső püspök, ki után jött Maklár Károly püspök; tagok: Dr. Csikesz Sándor előadó, Dr. Papp Ferenc, Kolozsvári Kiss László, Harsányi Pál és egy hely, a Dr. Révész Imrét, aki hivatalból elnöke lett a Bizottságnak, most betöltetlen. Kéri bizottságot, hogy erre a helyre jelöljön valakit az egyházkerületi közgyűlésnek.

„Bizottság egyhangúlag Dr. Gaál László karcagi gimnáziumi igazgatót ajánlja Dr. Révész Imre bizottsági tagnak elnöki székbe való kerülésével megüresedett tagsági helyre.”

Egyházkerületi közgyűlés Dr. Gaál László igazgatót a Sajtóalapi bizottság tagjául megválasztja.

A Sajtóalaphoz eddig kiutalt és részben kifizetett segélyek összege: 27.855-63 P. Hogy kik és milyen munkára es mennt? segélyt kaptak, megtalálható a következő egyházkerületi jegyzőkönyvi számok alatt: 422/7. és 7/d—1936.; 153/3. és 5—1938.; 388/10—1938.; 982—1939.

Fenti 27.855-63 P-ből 10.000 P a Debreceni Református Kollégium történetét tárgyaló ötkötetes munka megjelenítésére tartálékoltatott. 153/4—1938. egyházkerületi jegyzőkönyvi szám.

Debrecen, 1939 július 9.

Dr. Révész Imre,
püspök.

ÖVÁS!

Adott esetből kifolyólag ez úton hívjuk fel a nagytisztelt lelkészi hivatalok, mélyen tisztelt lelkész urak és igazgató-tanító urak szíves figyelmét arra a körülményre, hogy könyvkereskedésünk megbízásából szoltárok árusítására, vagy pénz felvételére senki sem jogosult. Kérjük, amennyiben vállalatunk nevével valaki visszaélne, úgy szíveskedjenek az illetőt a közeli csendőrsőrn feljelenteni.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomdai vállalatának „MELIUSZ” könyvkereskedése, Debrecen.

Pályázati hirdetmények

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.
13—1939. B. szám.

Pályázati hirdetmény.

A tiszántúli református egyházkerület bíróságának 13—1939. bír. sz. ítélete alapján pályázatot hirdet az áthelyezésre ítélt vitéz Gálffy Kálmán és neje Nagy Erzsébet füzegymartai református tanítók állásának csere útján leendő betöltésére. Kötelesség: az iskolaszék megállapítása szerint. Fizetés törvényszerű. Pályázati határidő e hirdetménynek megjelenésétől számított 21 nap. Pályázatok a püspöki hivatalhoz küldendők.

Debrecen, 1939 július 11.

Dr. Révész Imre,
püspök.

A Kárpátaljai Egyházkerület beregi egyházmegyéjébe kebeleztetett bilke-i, püspöki kinevezés útján betöltendő, miszsiói lelkészi állásra pályázatot hirdeték. Az állásnak helyi forrásból származó javadalmát (lakás, belseg, kert, 68 kat. hold 764□-öl föld haszonélvezete, 33-45 Kc. (4 P 73 f) alapítványi kamat, stóla (az 1926. évi 122. sz. csehszlovák kongrua törvény alapján készült összeírás hivatalosan 1952-05 Kc-ra (278-86 P) értékelte. A jelzett törvény értelmében az alapfizetésig (9000 Kc = 1285-71 P) járó állami kiegészítés évi 7044 Kc = 1006-28 P). A csehszlovákországi egyetemes egyház ez állás javadalmához évi 1500 Kc (214 P) közalapi segélyt adott. Az 1904—07. évi E. T. II. tc. 16. és 58. § szerint felszerelendő pályázati kérvények e hirdetmény megjelenésétől számított három héten belül a beregi református egyházmegye esperesi hivatalához (Nagybereg: posta, távirtda, telefon helyben) küldendők. Énekvezetésben, harmónium kezelésben való jártasság előny! Az állás kinevezés után azonnal elfoglalandó!

Munkács, 1939. évi június hó 30. napján. Bertók Béla püspök.

A szeghalmi református Péter András-gimnázium igazgatótanácsa pályázatot hirdet egy magyar-latin, egy magyar-német és egy rajztanári állásra. Mindhárom helyettes tanári állás. Javadalmazás és kötelesség törvényszerű. A pályázati kérvényeket a szokásos mellékletekkel felszerelten augusztus 20-ig kell a gimnázium igazgatójához beküldeni. Ugyanez az iskola alkalmazni fog internátusaiban nyelvszakos és matematikaszakos korrepetitor-felügyelő tanárokat. Érdeklődni Dr. Pásztor József internátusi igazgatónál lehet.

Szeghalom, 1939 június 30.

Tildy Zoltán,
az igazgatótanács elnöke.

Nagy Miklós,
igazgató.

Hajdúszoboszló református egyházközsége pályázatot hirdet a XV. és XXI. számú férfitanítói állásokra. Fizetése illetmény Hivatal útján törvényes. Kötelessége presbitérium által kijelölt osztály, vagy osztályok tanítása, kántor helyettesítése, belmissziói munkák végzése. Határidő a pályázat megjelenésétől számított 21 nap. Szabályszerűen felszerelt kérvények válaszbélyeggel: Református lelkészi hivatal, Hajdúszoboszló küldendő.

Hajdúszoboszló vajdazugtanyai református tanítói állásra pályázat hirdettük. Fizetése illetmény Hivatal útján törvényszerű, lakás- és kerthasználattal. Kötelessége az I—VI. vegyes osztályok, ismétlőiskolások tanítása, kántori teendők végzése, egyháztársadalmi teendőkben tevékeny részvétel. Pályázati határidő megjelenésétől számított 21 nap. Kántori képesítéssel is bíró férfitanítók felszerelt kérvényeiket: Református Lelkészi Hivatal, Hajdúszoboszló címre küldjék be.

Karcag református egyháza pályázatot hirdet egy nő- és három férfitanítói állásra. A választás a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előzetes engedélye alapján fog megtartatni és jóváhagyása után válik érvényessé, jóvá nem hagyás esetén az egyház a megválasztottal szemben semmi kötelezettséget nem vállal. Fizetés és lakbér törvényszerű. Kötelesség: egy vagy több osztály tanítása, belmissziói munka és a férfitanítók akadályoztatás esetén a kántorok templomi vagy temetési szolgálatban való kötelező helyettesítése. A férfitanítói állások közül kettő nős tanítóval tölthetik be. Állás elfoglalása szeptember 1. Pályázati határidő 21 nap. A minden szükséges okmánnyal szabályszerűen felszerelt és válaszbélyeggel ellátott pályázatok Református Iskolaszék, Karcag címre küldendők.

A laskodi református egyház pályázatot hirdet rendes kántortanítói állására. Javadalma törvényes. Kötelessége a törvényben előírt kötelességek elvégzése. Pályázati kérvények a törvényes határidőn belül a ref. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Nyírbátor egyházközsége pályázatot hirdet „Nyugdíjazástól feltételezeten” megüresedő III. sz. férfitanítói állásra. Javadalom: kezdő tanítói fizetés 30%-a az egyház pénztárából, két öl kemény hasábos tűzifa hazaszállítva, vagy annak készpénzértéke, lakás és kert természetben fizetékiegészítő államségély a központi III. Hivatal útján fizetve. Kötelessége: a törvényben előírtak, valamint a szörvényben kántori teendők ellátása, orgonista kántor szükségsszerű helyettesítése, Korteskedés kizárási ok. Pályázati határidő 1939 augusztus 5. Kellően felszerelt és felbélyegzett, válaszbélyeggel ellátott kérvények Református Iskolaszék, Nyírbátor címre küldendők.

Ócsöd református egyháza pályázatot hirdet üresedésben levő XIII. számú külterületi férfitanítói állására. Fizetés 40%-os helyi hozzájárulás, államségély, lakás. Kötelessége a mindennapi I—IV. vegyesosztályok, valamint az általános továbbképző I—III. vegyesosztályok vezetése, belmissziói és népművelési munka. Válaszbélyeggel felszerelt kérvények augusztus 5-ig küldendők be a református lelkészi hivatalhoz. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Szabolcs református egyháza pályázatot hirdet nyugdíjazás folyton szeptember elsején megüresedő kántorralitói állásra. Fizetés törvényes, lakás, kert. Kötelesség I—VI. vegyes osztály, ismétlőiskolások tanítása. Kántori teendők, énekkar, ifjúsági egyet, presbitéri jegyzőség, belmissziós munkák végzése, lelkész helyettesítése akadályoztatás esetén. Határidő 21 nap. Református Lelkészi Hivatal, Szabolcs, Korteskedés kizáró ok!

A szamossályi református egyház pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántorlanítói* állásra. Javadalma: kb. 19 hold szántóföld, 35 q búza és természetbeni lakás az egyháztól 54 értékegységben, stóla és államsegély. Kötelessége: a reábizott osztályok vezetése, belmisszióban, iskolán kívüli népművelésben közreműködés, énekkar vezetése, vasárnapi iskolai oktatás, presbitéri jegyzőség díjtalan vállalása, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése, úgyszintén tanítótársa akadályoztatása esetén annak osztályainak ellátása. Községi gazdasági iskola vezetése. Határidő: megjelenés után 21 nap. Állás szeptember elsején elfoglalandó. Kántorpróba önköltségen augusztus 6-án. Vasúti állomás Jánk-Majtis. Pályázati kérvények válaszbélyeggel: Lelkészi Hivatal, Szamossályi küldendők.

A szamoszegi református egyház pályázatot hirdet hat tanerős elemi népiskolájának a múlt évben szervezett *férjtanítói* állásra. Javadalma: törvényszerű lakbér, vagy lakás, 20%-os helyi hozzájárulás és megfelelő fizetékjegyzítési államsegély. Kötelességei: iskolaszék által reábizott osztály vagy osztályok vezetése, szükség esetén orgonista-kántor díjtalan helyettesítése, belmissziói és iskolán kívüli népművelési munkákban való segédkezés. Megválasztott tanító a választás jegerőre emelkedése után állását tartozik azonnal elfoglalni. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 21 nap. A kellően felszerelt kérvények válaszbélyeggel ellátva „Református Lelkészi Hivatal, Szamoszeg” címre küldendők.

A szőlősgyulai református egyház pályázatot hirdet *kántorlanítói* állásra. Javadalom: I. Kántori: lakás természetben, 8 m. hold szántó, melynek adóját az egyház fizeti és 60 P készpénz. II. Tanítói: 10 q tiszta búza és 60 P készpénz. III. Egyházi jegyzőségért és szegénymetések, stóla-váltás fejében 16 köbméter kemény tűzifa. IV. Stóla és a törvényes államsegély, melynek kiutalásáért az egyház felelőséget nem vállal.

Kötelessége: az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése, lelkész akadályoztatása esetén és kanonikus órákon lelkészi teendők végzése, vallástanítás az állami iskolákban is, énekkar szervezése és vezetése és belmissziói munkákban segédkezés.

Felszerelt pályázatok válaszbélyeggel ellátva: Lelkészi Hivatal, Szőlősgyula, u. p. Feketeadó (Ugocsa m.) küldendők. Pályázati határidő 21 nap. *Presbitérium.*

Tiszabecs református egyháza pályázatot hirdet *orgonista-kántorlanítói* állásra. Helyi javadalom 72 értékegységben: megfelelő lakás, nagy kerttel, 14 hold föld, melynek adóját egyház fizeti. Két legelő, 16 köbméter tűzifa, 32 q búza, melyből 2 q az egyházi jegyzőségért, 100 P készpénz, 234 P kisajátítási tőke kamata: 258 P. Stóla. Megfelelő államsegély. Kötelesség: énekevezéri teendők. Felső két osztály vezetése. Énekkar szervezése és vezetése. Mindennemű belmissziói munkában való részvétel. Pályázati határidő 21 nap. Kántorpróba augusztus 7-én önköltségen. Vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendeletek szerint felszerelt pályázatok válaszbélyeggel küldendők: Lelkészi Hivatal, Tiszabecs. Állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Tiszacsépe református egyházközsége a minisztérium jóváhagyását feltételezve, pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántorlanítói* állásra. Javadalma: 11 kat. hold és 421 □-ól szántóföld, ¼ telek után járó legelőilletőség, részben természetben, részben készpénzben fizetve, két öl puha tűzifa és 200 kéve rózse beszállítva. Lakás: természetben. Államsegély. Stóla. Kötelességei: konventi tanterv szerint a reábizott osztály vagy osztályok vezetése, orgonista-kántori teendők végzése, énekkar vezetése, belmissziói munkában segédkezés. Kellően felszerelt pályázatok a Református Lelkészi Hivatalhoz küldendők. Pályázati határidő: megjelenéstől számított három hét. Válaszbélyeg az okmányok visszaküldésére mellékelendő. Probaorgonázás és éneklés napja július hó 16-án délelőtt 11 órakor. Megjelenés önköltségen.

Tiszaug református egyházközség pályázatot hirdet *orgonista-kántor* tanítói állásra. I. Helyi javadalom 33 értékegységben: 1. Lakás, 2. készpénz 156-54 P, 3. 960 kg. búza, 800 kg. árpa, 4. 502 □-ól szántó a Nyárfa-dűlőben, 5. 7 kat. hold 867 □-ól szántó az ugi rétségen, 6. 2 kat. hold 1481 □-ól szőlő, 7. 2 öl tűzifa (puha), 50 kéve rózse, 8. stóla, 9. egyházjegyzőségért évi 15-60 P, 10. államsegély. II. Kötelesség: 1. Az iskolaszék által kijelölt osztályok vezetése, 2. orgonista-kántori teendők végzése és énekkar vezetése, 3. kano-

nikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén istentisztelet végzése. Egyháztársadalmi munkákban való segédkezés. Presbitéri jegyzőség, III. Adókat egyház fizeti. Megváltandó beruházás 50 P s ezenkívül a javadalmi szőlőben levő gyümölcsfáknak a beruházási szabályrendeletben felfektetett kules szerinti megváltása. Pályázati határidő e hirdetménynek megjelenéstől számított 21 nap. Esetleges személyes megjelenés, önköltségen. Okmányok visszaküldéséhez válaszbélyeg mellékelendő. Állás a kultuszminisztérium engedélyétől feltételezetten fog betölteni szeptember 1-ével.

Presbitérium.

Az újfehértói református egyház pályázatot hirdet egy női- és egy *férjtanítói* állásra. Fizetés törvényszerű. A kötelességet az Egyházi Törvény és Népiskolai Szervezet írja elő. Pályázók a Szolgálati Pragmatika 136. §-ában felsorolt okmányokkal felszerelt kérvényüket a Református Lelkészi Hivatal címére küldjék. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 21 nap. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Az okmányok visszaküldésére megcímezett és felbélyegzett boríték mellékelendő.

Vértes református egyháza pályázatot hirdet az I. sz. *orgonista-kántorlanítói* állásra. Javadalom: új tanítói lakás, föld, termény, tűzifa stb. 50 értékegységben. Államsegély. Kötelesség: díjlevélben, az egyházi törvényekben és szabályrendeletekben levő. Pályázati határidő: augusztus 6. Pályázati kérvények törvényszerűen felszerelve, válaszbélyeggel ellátva Református Lelkészi Hivatalhoz, Vértes (Bihar vm.) küldendők.

TARTALOM.

Vitéz Nagybanjai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója üdvözi a négyszázéves Kollégiumot.
Böszörményi Jenő: Meghívó az Isten asztalához...
B. Szűcs Ferenc: Himnusz és Szózat.
A Dóczy-intézet multja és jövője.
Irodalom.
Hírek az egyházmegyékből.
Rövid egyházi hírek
Különlélek.
Hivatalos értesítés.
Pályázati hirdetmények.
Hirdetések.

ÜGYELJUNK A KERESZTNÉVRE!

MAGYARORSZÁG ARANYKOSZORÚS
HARANGÖNTŐ MESTERE

Szlezák László

harang- és ércöntőde, harangfelszerelési és haranglábgyára

Budapest, XIII., Petneházy-u. 78.

(Frangepán-u. mellett) SAJÁT HÁZ!
Telefon: 291-3-53

KITÜNTETVE: Párisi világiállításon díszoklevéllel, 8 nagy arany- és 1 ezüstéremmel, több állami díszoklevéllel

Mielőtt harangot rendelnének, forduljanak teljes bizalommal a régi és megbízható céghez!!!

SZÁMTALAN ELISMERŐ LEVÉL!

*Előnyös jízletési feltételek!
Költségvetés és kiszállítás díjtalan!*

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedés

DEBRECEN

Telefon: 20-06 és 15-48

Alapította:

Sesztina János 1819-ben.

Ipari-, mezőgazdasági-, háztartási-,
gázoltalmi- és légvédelmi cikkek.**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK****DEBRECENI FIÓKJA**

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.

**FOGLALKOZIK A BANK-
ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL****100-féle cikket vásárolhat,**
de csak egy helyen fizeti havi részletekben,
ha szükségletét**az „UNIO“ Központi Hiteliroda**

cégei útján szerzi be.

Hitelrendszerünk kényelmes, olcsó és megbíz-
ható. — Vásárlásra jogosító igazolványa, ha
még nincs, igényelje irodánkban:**Piac u. 44. Marx-féle ház, földszint.****Földek, házak, telkek**
eladása, vétele, bérlete

Ügyében forduljon bizalommal

Dienes József

O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához

DEBRECEN, Bethlen-utca 21. szám**Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez**a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;a **gáz** a legkényelmesebb;a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;a **gáz** melege pontosan szabályozható;a **gáz** számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.A gázvezetékeket **5 évi részletre** készítjük és a
bevezetés költségeit a gáz állandó használata esetén
nagyreszt visszatérítjük.*Főzőt, tűzhelyet, autogeysert, fürdő- és fürőkályhát*
olesón bérbizadunk.Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása,
költségvetés:**BATHYÁNY-UTCA 17. SZ.**
Telefon: 28-53. sz.**DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.**

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata. 1939—1967.

Már most jegyeztesse előaz augusztus hó-
napban megjelenő**TERJEDELMEZ TANKÖNYV-
ÉS TANSZERARJEGYZÉKET**a „**MÉLIUSZ**“

könyvkereskedésben.

Írógép.

Legújabb modellű hordozható gép.

Kétszínű szalaggal, tabulátorral,

a nagy gép minden felszerelésével.

Teljesen új állapotban

300 pengőért,

havi 25 pengős részletre

eladó

CÍM A KIADÓBAN.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben

Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsözöttet és azon-
nal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyó-
sit. — Mint a Futura főbizományosa, fog-
lalkozik a termény-üzlet minden ágával.**TELEFONOK:**

Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

RUFF MIHALYmodern szobafestő, mázólo
és bútorfényező vállalata**VÖRÖSMARTY-
UTCA 3. SZÁM.****TELEFONSZÁM: 33-57.****123 megbízható cégnél**nyújt vásárlási lehetőséget! Egy helyen
jelent fizetési kötelezettséget! A havonta
megújuló állandó továbbvásárolhatóság jogával!**a „Takarékosság“
Kereskedelmi R.-T.**bevásárlási rendszere, mely a mai gazda-
sági helyzet legmegfelelőbb beszerzési
módját biztosítja a vásárlóközönség
számáraA „TAKARÉKOSSÁG“ vásárlási igazolványai és utal-
ványai a „Takarékosság“ igazgatóságánál igényelhetők**Debrecen, Deák Ferenc-u. 6. sz.**